

Naročnina listu: --
 Celo leto . . . K 10—
 Pol leta . . . 5—
 Četrt leta . . . 2.50
 Mesečno . . . 1—
Zunaj Avstrije: ----
 Celo leto . . . 15—
Posamezne številke
 -- 10 vinarjev. --

STRAŽA

Inserati ali oznanila
 se računajo po 12 vln.
 od 6redne petlitvrste: pri
 večkratnih oznanilih velik
 — popust. —
 „Straža“ izhaja v pon-
 deljek in petek popoldne.
 Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo in upravništvo: Maribor
 Koroska ulica. 5. — Telefon št. 113.

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Z uredništvom se more govoriti
 vsak dan od 11.—12. ure dopoldne.

Velika bitka na Krasu.

Druga in tretja italijanska armada napadata z veliko silo. — V Vipavski dolini napada sedem brigad. — Severni del Krasa torišče izredno krvavih bojev. Na tem prostoru napadalo osem italijanskih divizij. Lokvica v italijanskih rokah. Na južnem delu fronte smo obdržali svoje postojanke. — Na sedmograški fronti uspešni boji. — Odbiti ruski navalili ob Narajovski in Stobodu. — Nemci se iz Vauxa umaknili.

Koerberjevo ministrstvo.

Koerber je prevzel vodstvo državne ladje ter postavil na vsako mesto potrebnega moža. Ali bo pl. Koerber poiskal priložnosti, da razvije svoj program — ne vemo. Potrebno gotovo ni, kajti Koerberja poznajo avstrijski narodi dobro iz časov prvega ministrskega predsedstva in da se ni mnogo spremenil, — nam kaže sestava sedanjega kabineta.

Z novim Koerberjevim kabinetom so posebno zadovoljni nemška levica in češke stranke, kar je popolnoma razumljivo. Nemška levica je v kabinetu najboljšje zastopana. Njeni možje so: Koerber, Marek, Schwartzenu, Klein, Stibral in Schaible. Sicer so vsi uradniki, toda vsled tega imajo vendar tudi svojo politično znamko, kajti noben razsoden človek si pač ne bo dal sugerirati, da je pameten, inteligenten mož, ki je v birokratični hierarhiji prišel do najvišjih stopenj, brez svefavnega naziranja in brez trdnih načel glede vseh javnih ali vsaj aktualnih vprašanj.

Krščansko-socialno strujo med Nemci zastopa naučni minister Hussarek. Koerber je smatral za potrebno, da si gotovih krogov ne odtuji in zato je obdržal Hussareka v kabinetu. Toda ker je tudi Hussarek uradnik, pomeni to za krščansko-soc. stranko bore malo kapitala. Krščansko-socialni listi se vzdržujejo kritike o Koerberjevem kabinetu ter mu predstavljajo samo važne naloge, ki ga čakajo v preživljenjskih vprašanjih. Ta vprašanja so za krščansko-socialno stranko, katera ima svoj sedež na Dunaju, gotovo tudi večja politična moč nego par Hussarekov v kabinetu.

Nemška socialdemokracija je z novim kabinetom tudi prav zadovoljna. Za časa prvega ministrs-

kega predsedstva se je Koerber na Dunaju bolj blizal socialdemokratom nego krščanskosocialcem in to ostane nepozabljeno.

Češki listi simpatično pozdravljajo novo ministrstvo. Tudi to je razumljivo. Čehi so se bali, da sploh izgubijo zastopstvo v novem kabinetu in da njih mesta zasedejo Jugoslovani in Poljaki. Toda zgodilo se je, česar Čehi sami niso pričakovali, da so obdržali svoje posestno stanje. Trnka in Clam-Martinic sta Čeha, zadnji niti uradnik, ampak češki politik, vodja češkega konservativnega veleposelstva.

Poljaki imajo le enega zastopnika v kabinetu, ministra za Galicijo. To je Bobrzynski, bivši cesarski namestnik v Galiciji, močna politična individualnost med Poljaki. Nekdaj so imeli Poljaki po več zastopnikov v kabinetu, sedaj le ministra za Galicijo. Zato se poljska javnost drži rezervirano,

Slovenci in Hrvati tudi v tem kabinetu niso dobili nobenega zastopnika. Marsikdo je mislil, da je pomen Jugoslovanov v Avstriji in njihovo izredno vlogo za držanje v vojski podrla marsikatera predsodke proti njim in da bo Koerber računal s temi dejstvi. Toda kdor je tako mislil, se je motil. Slovenci in Hrvati od sestave Koerberjevega kabineta niso očarani.

Toda prva in glavna naloga Koerberjevega kabineta je sedaj preskrba državljanov s hranili. Med možni novega kabineta ni sicer moža, ki bi enakomerno zavžival zaupanje producentov in konsumentov. Vsi ministri stojijo bližje konsumentski politiki, kajti tudi Clam-Martinic ima kot akcijski železnih družb več zveze z visoko financio nego z agrarnimi krogi. Vendar upamo, da bo imel novi kabinet srečo roko ter postavil na važna mesta prave može.

„Reichspost“ posebej zahteva, da novi kabinet gleda tudi na Zentraleinkaufsgenossenschaft, naslednico

nekdanje Miles. Mimogrede bodi omenjeno, da ima pri tej zadruzi glavna oseba bajno plačo 160.000 K!

Mnogi mislijo, da bo Koerber hotel zopet ustavno vladati, s parlamentom. To je zelo verjetno, toda tudi iz političnih in tehničnih vzrokov parlament tekom tega leta ne more biti več sklican. Mogoče začetkom prihodnjega leta. Mnogi tudi upajo, da bo pl. Koerber odpravil pri cenzuri vsaj to, kar je na njej tesnosrčnega in kratkovidnega. Tudi to je verjetno, ker poleg Koerberja sedi v kabinetu Klein, ki je moderno izobražen in pameten človek.

Novi ministri.

Cesar je imenoval s pismom z dne 31. oktobra za svoje ministre: tajnega svetnika dr. Fr. Klein za justičnega ministra, generalnega polkovnika tajnega svetnika barona Friderika Georgi za domobranskega ministra, tajnega svetnika barona dr. Maksa Hussarek pl. Heinlein za ministra za uk in bogočastje, tajnega svetnika barona Otokarja Trnka za ministra za javna dela, drugega predsednika upravnega sodišča, tajnega svetnika barona Ervina Schwartzenu za ministra notranjih stvari, ministra za Galicijo, taj. svet. dr. M. Bobrzynski, sek. nač. tajnega svetra, sekijskega načelnika izven službe, tajnega svetnika dr. Frana Stibral za trgovinskega ministra, sekijskega načelnika Karola Marek za finančnega ministra, generalnega majorja Ernesta Schaible za železniškega ministra, in tajnega svetnika grofa H. Clam-Martinic za svojega poljedelskega ministra.

Za časa cele krize je stalo za železniškega ministra ime fml. Schleyerja v ospredju. Mož je kršč.-socialnega mišljenja, vsled česar je Koerber z ozirom na personalne razmere v železniškem ministrstvu in z ozirom na druge razloge opustil njegovo imenovanje. Sedanji železniški minister Ernst Schaible pripada k nemški levici in sicer k izrecno nacionalni struji.

LISTEK

Pri kmetovalcih.

(Dalje.)

S prilizovanjem izsilijo kapljico za kapljico in posnemajo gospodinjjo, ki tudi boža pred molžo svojo svinjo in jo gladi po vimenu ter meči v seskih. S tipalnicami, ki so pravkar še bobnale po hrbtu kravičee, zagrabi jo hlastno kapljico, ki se prikaže iz cevčice na zadku in jo neso v usta. Na drugih osatnih grmičih povsod isti prizor. Pri eni izmed teh ščefastih rastlin pa opaziš nekaj posebnega. Okoli stebila se vije precej nad zemljo kake 4 cm širok obroč iz prsti in peska. To je ograja za mravljinjo čredico; kajti če odmaknemo nekoliko listje, ki je na potu našim očem, ugledamo tudi tukaj polno ušice, med njimi pa šetajo mravlje ter jih molžejo z vsó vnemo. — Če preiščemo z bistrim očesom okolico, bomo našli še več takih ograd na osatu, vedno blizu tal. Ko se umakne jeseni živinca s planine (z gornih delov rastlin) v dolino (proti koreninam), gredo naše pastirice za njo, jo zavarujejo pred zgodnjimi mrazovi, dokler jih ne prežene mraz v globočino.

Tako so mravljinčji naravni varuhi listnih ušic, ki imajo mnogo sovražnikov, pred vsem ličinke polonice, raznih muh in najezdnikov. Med mravljami in temi ličinkami pride večkrat do vročih bojev. V hlevu (ogradi) pa je napad od zunanjih sovražnikov sploh nemogoč.

Ker napravljajo mravljinčji svoje ograde najrajši okoli rastlinskih korenin, katere izsesava njih živinca (ušice), zato utegnejo nekatere vrste biti vrtu in gozdu znatno škodljive, posebno če se hranijo skoro izključno s sladkimi izmečki svojih varovank, kakor ima navado rumena travniška mravlja (Lasius flavus), ki si na moč prizadeva, da razplodi nam tako nevšečno golazen po zemlji. Taschenberg pripoveduje, kako je zasačil mravlje naravnost pri delu, ko so prenašale zloglasno „krvavo uš“ z jablane na jablano. Prijateljsko razmerje med mravljo in listno ušice, v katerem dobiva prva sladkega likerja, a druga pa varnost življenja, imenujejo mirmekologi ali mravljeslovci trofobiozo.

Podobno trofobiotično razmerje utegneš najti v mravljišču še v mnogo drugih slučajih. Če privzdigneš spomladi kamen, pod katerim se je naselila družina rumene drnovščice (Myrmica caespitum), zalotiš, ako imaš načenčen pogled, v kakem skrivališču morda majhnega, žoltastega hroščka. Kijaš (claviger) mu je ime, četudi ima s starim Herkulom samo malo opravka. Ali je mar čul, da rabijo hrabri polki ob soški fronti bet (kij) mesto baloneta in puškinega kopita in si nadel v spomin na te žalne, a slavne dneve svoje ime? Ne vemo. Vidimo pa, da mravlje niso nič manj v skrbeh za svoje lastne mladiče, kakor za malega paglavca s slavnim imenom Claviger.

Če si ogledaš dečaka pobliže, ne stakneš na njegovi glavi nikjer oči; revež je slep. Leteti tudi ne more, ker ima pokrnena krila. Pa čemu li neguje mravljinčje tako skrbno sleporojenega? Mar iz sočutja kot sestre usmiljenke ali rdečekrižarke, ker bi

morala uboga živalca, sicer od bede in lakote poginiti? Kaj še! Vsa ljubezen naših drnovščic izvira edino le iz želodeca. Kakor listne ušice, tako poplača tudi kijaš prijaznost mravelj z nasprotno uslugo. Če se mu približa gospodinja in ga poboža parkrat s svojimi tipalnicami, ne črhne sicer nobene besede, a hkrati izpusti iz kociastega šopka na pokrovkah kapljico tekočine, ki je za mravlje naslada vseh naslad. P. Wassmann, najboljši poznavalec mravljinčje družbe, trdi, da kijaš ne nudi mravljam sladkega soka, pač pa hlipno ali eterično olje s krasno-aromatičnim vonjem po sladkem janežu.

Pa ne misli, da je kijaš edino bitje, ki ima to čast, da je gost mravljinčev ali njihov symphil. Nad 300 vrst žuželk poznamo samo v osrednji Evropi, ki igrajo v mravljinčjih naselbinah vlogo domače živine. Imenujem naj le Lomechusa, ki jo mravlje tako zelo čistajo, da odreajo in pitajo celo njene ličinke. Pa tudi odrasla Lomechusa se da pitati kot pravi mravogost ali mirmekofil mravljam naravnost iz ust, podobno kakor si že opazoval, da pita golobica svojega cvilečega golica. Ta lagodnost življenja pa je pohujšala nekatere mravogoste tako, da se sami niti več hraniti ne morejo, ker nimajo v ta namen niti dovolj razvitih ust.

Pa tudi za gostiteljice-mravlje utegne postati ta njihova ljubezen do gostov ali bolje: do domače živine, včasih prava socialna ali družabna bolezen. Zakaj nahajajo se mravogostje, ki zahtevajo za kapljico sladke tekočine, ki ni drugega nego njihov neprebavljen ekskrement (iztrebek), nič več in nič manj kot lastno zalego svojih gospodaric, ki jim jo požro, ali celo srčno kri gostiteljice, ki jim jo izsesajo. Ta-

Justični minister dr. Franc Klein je bil rojen dne 24. aprila 1854 na Dunaju. Služboval je kot profesor na inomoškem vseučilišču ter je bil leta 1891 pozvan v justično ministrstvo. Dr. Fr. Klein je izdelal nov civilnopravni red. Leta 1904 je bil vodja pravosodnega ministrstva v Gaučevem kabinetu in je kot tak pripadal tudi Beckovemu ministrstvu. Ko je izstopil iz ministrstva, je postal profesor na dunajski univerzi.

Minister notranjih zadev Ervin baron pl. Schwartzenu je bil rojen v Inomestu leta 1859 in je služboval najprvo v tirolski politični službi, a je bil leta 1897 vpoklican v ministrstvo. L. 1901 je bil imenovan za cesarskega namestnika na Tirolskem; to mesto je zasedal do marca 1906, ko je bil imenovan za senatnega predsednika pri upravnem sodišču. Leta 1911 je postal predsednik komisije za pospeševanje upravne reforme. Baron Schwartzenu je cesarjev tajni svetnik.

Minister za Galicijo dr. Bobrzynski je bil rojen dne 30. septembra v Krakovu. Leta 1872 je postal doktor prava. Deloval je nekaj časa kot vseučiliški profesor in finančni uradnik. Dr. Bobrzynski je pisatelj zgodovine poljskega naroda. Za časa Taafejevega ministrovanja je že bil Bobrzynski deželni in državni poslanec. V državnem zboru je pripadal odločnim pristašem desnice. Dr. Bobrzynski je bil eden najbolj odločnih borilcev za avtonomijo Galicije. Leta 1908 je bil galiski cesarski namestnik grof Potocki umorjen. Na njegovo mesto je prišel dr. Bobrzynski. Rusini so se zelo borili proti njegovemu imenovanju. Dr. Bobrzynski se je sicer trudil, da bi dosegel sporazum med Rusini in Poljaki, a je imel pri tem nesrečno roko. Ker se mu pozneje tudi ni posrečilo, da bi dobil večino za svojo volilno reformo, je dne 14. maja 1913 odstopil. Na njegovo mesto je prišel dr. pl. Korytowski.

Trgovinski minister Franc Stibral je bil rojen leta 1854 na Dunaju. Služboval je krog 30 let v trgovinskem ministrtvu. Pod grofom Claryjem je bil Stibral od 2. oktobra 1899 do 19. januarja 1900 vodja trgovinskega ministrtva. L. 1907 je stopil v pokoj.

Finančni minister Karl Marek je bil rojen leta 1860 v Hebu na Češkem. Prvotno je služboval na Češkem v politični službi, a je bil leta 1892 prestavljen kot finančni nadzornik v Bukovino. Služboval je tudi v Graecu pri finančnem deželnem ravnanstvu je bil docent na graškem vseučilišču. Finančni minister dr. Kozel je pozval dr. Mareka v finančno ministrtvo, kjer je zadnja leta deloval kot sekojski načelnik.

Železniški minister generalni major Ernst Schaible je bil rojen leta 1868 v kraju Grafenegg na Nižje-Avstrijskem. Po dobro dovršeni vojni šoli je bil l. 1894 dodeljen našemu generalnemu štabu, kjer je imel referat o železniških rečeh. Pozneje je vodil ob času manevrov prevažanje čet po železnicah. Leta 1910 je postal poveljnik železniškega in brzojavnega polka in je kot tak leta 1911 postal polkovnik. Kot poveljnik brigade prometnih čet je bil leta 1915 imenovan za generalmajorja.

Poljedelski minister Henrik grof Clam-Martinic je bil rojen dne 1. jan. 1863, kot sin odlične češke plemenitaške rodbine. Novi poljedelski minister je bil spremljevalec rajnega prestolonaslednika Franca Ferdinanda na njegovih potovanjih in so ga pozneje prištevili v vrsto intimnih prestolonaslednikovih osebnosti. Grof Clam-Martinic

je bil leta 1894 od češkega konservativnega veleposelstva izvoljen v češki deželni zbor, a leta 1902 ga je cesar imenoval za dosmrtnega, leta 1907 pa za dednega člana gosposke zbornice. Desnica te zbornice ga navadno voli v delegacije. Grof Clam-Martinic se je svoj čas vneto potegoval za skupnost armade, in se je zelo trudil, da bi se dosegla sprava med Cehi in Nemci. Od leta 1913 je načelnik desnice. — Zadnji čas je imenoma svoje gosposkozbornične skupine nastopal pri vladi za sklicanje parlamenta in delegacij.

Zapisrega novih ministrov.

Cesar je v sredo, dne 1. nov., ob 12. uri opoldne v Schönbrunnu zapisregel novega ministrskega predsednika dr. pl. Koerberja. Pri slovesnosti sta bila navzoča in sta pri ceremonijah sodelovala zunanji minister baron Burian in najvišji dvorni komornik grof Lanckronski. Besedilo prisege je prečital ministerialni svetnik dr. Wilkens. Nato je cesar zapisregel tudi ostale ministre in sicer justičnega ministra dr. Kleina, ministra notranjih zadev barona pl. Schwartzenu-a, ministra za Galicijo dr. Bobrzynskija, trgovinskega ministra dr. Stibrala, finančnega ministra Mareka, železniškega ministra generalnega majorja Schaible-ta in poljedelskega ministra grofa Clam-Martinica. Pri teh zapisregah sta stregla ministrski predsednik dr. pl. Koerber in najvišji dvorni komornik grof Lanckronski. Po zapisregi je vladar sprejel ministrskega predsednika in ostale člane novega ministrtva v daljši posebni avdijenci.

Težave aprovizacije v Mariboru.

(Pritožbe iz krogov mariborskega prebivalstva.)

Vsi, ki živimo v Mariboru, vemo, da se nekateri gospodje sicer trudijo, da bi spravili našo aprovizacijo iz blata, a drugi, ki držijo za oje mariborske aprovizačne samokolnice, skušajo doseči lažjorke s tem, da delo in trud prvih pomandraj s svojo „odločilno“ besedo.

Pojavimo od slučaja do slučaja!

1. **Preskrba s krompirjem.** Kmetje iz Dravskega polja prav pridno vozijo krompir že cela 2 meseca v Maribor, a kljub temu ga že sedaj silno, silno primanjkuje. Mariborski velikaši in bogataši so se pač pred rekviriranjem založili tako s krompirjem, da jim ga bo gotovo še preostajalo tudi potem, ko bo prišel že novi krompir leta 1917 na trg. Toda prebivalstvo revnega in srednjega stanu? Poglejmo ob gotovih urah na Rotovski trg. Na stotine in stotine ljudi, večinoma ženske

in otroci čaka od 4. ure zjutraj do poznega popoldneva na trohico krompirja in mnogi še morajo iti — prazni domov. In tisto kričanje od strani nadzorovalnih organov, slug in hlapcev! Zakaj se za razne mestne dele ne napravijo posamezni prodajalni prostori? N. pr.: za Magdalensko predmestje na Tržaški cesti, za Koroško predmestje na Koroški cesti, za Graško predmestje v Tegetthoffovi ulici, za Melje v Melju itd. — In cena!!

vo in ne kažejo pravega veselja, da bi služile gospodu narave pri mizi.

Pa kdo bi imel tudi slast, da bi užival rjave hrošče, muhe, čmrlice, kobilice in kakor se še imenuje ta golazen, kuhane, pražene ali pečene? Marsikaj bolj nežni čitateljci bi celo utegnili priti slabo, če se samo spomni na tako hrano.

Toda če pomislimo stvar pobliže, izgubi precejšnjo mero grozote, in skoro se ne motim, ako trdim, da si tudi ti, cenjena prijateljica, že užila to ali ono vrsto žuželčjega oblička, če ne za zajutrek, pa vsaj za večerjo.

Kako lahko pride nedolžna mušica ali nepreviđen pajček med solato „incognito“ v naš žledec, in vendar zato še nismo umrli. Sicer pa tudi, kdo bi se prerekal, ko so okusi tako silno raznolični! Ako pade Francozu muha v vrček piva, treščil pijačo z muho vred na cesto. Čeh bi muho lepo zajel, nato pa mirno pil naprej svoje Plzenjsko (namreč pivo). Prus pa bi pogoltnil svojega Gambrina (ki je baje prvi kuhar pivo) z muho vred.

Ljudje smo pač različni. Pripoveduje se, da so med nami taki, ki hrustajo oprsja rjavega hrošča s kruhom kot najslajša orehova jedra. Učena gospica je menda uživala rejene pajke, s katerimi je bila našpikala svojo masleno malico. Nahajajo se sladkosnede, ki hočejo jesti tako star sir, da kar oživi, da malone skače in pleše po mizi.

Morebiti te nekoliko mraz trese od studa? A zakaj se zgražamo ravno pred žužki kot neposredni dobavitelji mesne hrane?

So-li raki, kuhani ali cinobrnno pečeni, lepši in vabljivejši? Ali razni polži in školjke, n. pr. užitna čančica in klapavica ali celo priskutne ostrige! In bedra zelena žabe čislamo celo kot posebno postno slaščico! Odkod torej čudna mržnja ravno do žuželk. (Dalje prih.)

Kmetje prodajajo, oziroma ga morajo prodati magistratu za 9 v 1 kg, mi ga pa moramo kupovati za 12 vin. Ali ne bi bilo 1 v dobička pri 1 kg dovolj?

2. **Preskrba z moko.** Glavna prodajalna za moko je v kolibi v Freihaus-ulici. Tudi tukaj stojijo ljudje

od zgodnjih jutranjih ur čez poldan in še morajo iti mnogokrat prazni domov ali pa dobijo namesto moke — kostanj. Postopanje uslužbenec v tej prodajalni pa je mnogokrat prav neprijazno. Zakaj se ne napravi več mestnih prodajaln? Zakaj se javno ne naznani, pri katerem trgovcu in kedaj se bo moka dobila? Mnogokrat namreč ljudje čakajo pred mestno uto ali pred trgovinami že po cele ure in še le potem pride kak mestni uslužbenec, ki jim milostno naznani, da — „danes ni moke.“ Trgovci naj pomnijo, da vedno ne bo vojske in da si bo občinstvo neprijaznost trgovcev gotovo dobro zapomnilo.

3. **Preskrba s kruhom.** Glede te bi trebalo še ostrejša kritike. Mesto se je razdelilo na 17 okrožij. Določene so poedine prodajalne in pekarije, kjer le gotove in določene ulice dobijo kruh. In ta razdelitev! Iz nekaterih ulic morajo hoditi ljudje v več kot četrt ure oddaljeno pekarijo po kruh, dasiravno imajo prodajalno ali pekarijo, ki tudi prodaja kruh, pred nosom. Kdo je neki tako po salomonsko razdelil prodajo kruha?

4. **Preskrba s sladkorjem.** Tudi ta je pod vso kritiko. Res je, da sladkorja ni toliko, kot bi si ga želeli in bi ga potrebovali, a vendar tudi oddaja sladkorja ni pravilno urejena.

5. **Preskrba z mastjo.** Maribor je v sredini o-zemlja, kjer evete svinjereja in mlekarstvo. A mesece in mesece je večina ljudi brez masti in masla. V poletju sem bral v „Straži“, da je šlo mnogo stotov masti in olja iz Maribora v Nemčijo. Ali se to blago ne bi bilo moglo doma krvavo porabiti? Kam gre n. pr. mast, ki jo v svoji tovarni za klobase izdelava Wögerer v Krčevini? Kam mast od svinj, ki jih zakoljejo mariborski mesarji? Kam špeh, ki ga prodajajo špeharji mestu v mestni klavnici? Le z veliko prošnjo dobi reven človek malo trohico. Tudi tu je treba temeljite remedure.

6. **Preskrba z mlekom.** Pomanjkanje mleka je v celem mestu zelo veliko. Res je, da ga je malo, ker se krave rekvirirajo za klanje. A zopet vidimo, da ga imajo kavarne dovolj, družine s kopico otrok pa ne. Če so na Dunaju, v Graecu in drugih mestih odpravili v kavarnah mlečno kavo ob poljubnih časih, zakaj bi se ne storili enaki koraki tudi v Mariboru! Prebivalstvo, posebno otroci hiraajo, postajajo jetični — le vprašajte zdravnike — in nihče se ne zmeni, da bi se tej mizeriji odpomglo. Z oddajnico mleka, ki jo snuje mariborsko okrajno glavarstvo sporazumno z mestnim magistratom, tudi ne bo bogve kaj, ker je na zimo itak mleka vedno malo in ker se je število krav z rekvizicijo zelo zmanjšalo. Svetujem dvojce: Naj se oddaja mleka kavarnarjem ustavi in naj se krav-mlekarice do spomladi nikakor ne rekvirira.

7. **Kaj je z izgubo časa?** Kuharice, gospodinjice in drugi, ki morajo pri prodajalnah ure in ure čakati na trohico moke, kruha, sladkorja, kave, masti in drugih živil ter zraven požirati ne posebno ljudno postopanje od strani gotovih ljudi, zgubijo mnogo, mnogo časa. Domača dela zaostajajo, obleka in perilo se ne more pravilno snažiti in ne krpati. Najbolj pa trpi vzgoja otrok. Ko morajo matere dirjati od zore do mraka vsak dan, da dobijo trohico živil. To vendar ne sme iti tako dalje. Pozivamo ne samo aprovizijski odbor, ampak tudi magistrat in druge oblasti — saj menda ima tudi okrajno glavarstvo in cesarske namestnija kaj govoriti zraven — naj se aprovizacija, to je prodaja živil, korenito preuredi.

8. **Mizerija z razglasi.** Aprovizijska komisija razglasa svoje ukrepe skoro izključno samo v „Marburgerci“, le sempatje z izključno nemškimi lepaki. To je krivo, da ta teden skoro polovico mariborskih družin nima „družinskih kart“, brez katerih se ne dobi ne trohe moke in ne drugih živil. Zakaj ne objavlja aprovizačni odbor svojih ukrepov tudi v „Straži“ in „Slovenskem Gospodarju“? Saj ima mesto Maribor sedaj najmanj eno tretjino slovenskega prebivalstva.

9. **Kaj bo po zimi?** Ali gospodje ne vedo, da bo po zimi mraz? Ali bodo morali ljudje tudi v mrzli zimski dobi ure in ure čakati pred prodajalnami v mrazu, s slabim obuvalom in lahko obleko?

Nisem napisal teh vrst z namenom, da bi hotel namenoma komu metati polena pod noge, ampak v imenu velike večine mariborskega prebivalstva povem: Tako vendar ne more iti dalje!

ke risje narave sta n. pr. Paussus in pa oboževana Lomechusa. Pa tudi s tem, da morajo mravlje pitati svoje goste in njihovo zalego (gosta Ateales in Lomechusa vesta več o tej zadevi), se godi mravljinčji državi velika škoda vsled zamude časa in dela. In morda ne opozarja po krivici profesor Forel, da je simfilijska podobna prikazen pri mravljah, kot alkoholizem pri ljudeh. Oni izcedki ali eksukati mravogostov da niso prava hrana za mravlje, ampak le poživilo kot kava, čaj in alkohol za človeka. Zaradi poživila zanemarjajo mravlje svojo lastno zalego. Z vso vnemo negujejo živali, ki žro njihovo zalego, in tako utegne doleteti državo vsled strasti podanikov — pogin.

Drugi, n. pr. profesor Hanstein, smatrajo to sladki izcedek listnih ušic za pravo hranilo mravelj, ki ima v sebi precej redilnih snovi, zlasti sladkorja. Na listju, kjer je zbrana velika množica listnih ušic, opazajo večkrat blesteče pege, včasih celo kaplja raz listje sladka tekočina kot „medena rosa.“ Po tem nazoru bi bile res mravlje živinorejke prve vrste, in njihova živinica (listne uši) bi daleč prekašala najboljše danske krave, če ne celo slovite angleške Kolzne pasme na otoku Jersey, kajti to najboljše govedo da sicer res na leto po 6000 in več litrov mleka, a mravljinčje „kravice“ pa spremenijo celo listje, na katerem prebivajo, v deželo, po kateri se ceči med in mleko.

Živalski svet daje kralju stvarstva, človeku, prevažno mesno hrano; zato smemo prištetjati pre-mnoge živali tudi z visokega stališča človeštva med dobavitelje hrane, med kmetovalce. O najraznovrstnejših živalih vemo, da pošiljajo svoj davek na našo mizo, le žuželke se držijo v tem oziru bolj kuja-

Nadvojvodinja Cita tolaži nesrečne begunce.

Nadvojvodinja Cita je pred nekaterimi dnevi obiskala sedmograške vojaške bolnišnice. Visoka gospa je odločno prepovedala vsaki slavnosten sprejem. Pristopila je v bolnišnicah skoro k vsaki postelji in je uboge ranjence tolažila v njih maternem jeziku. Prinesla jim je tudi vsakovrstnih daril in jih osebno razdelila in sicer: ure, smodke, cigarete, tobak, pipe, zapisnike, ogledala, harmonike in mnogo drugega. Ko je prestolonaslednica zapuščala bolnišnice, so jo ranjenci viharo pozdravljali. Na postaji Szekely-Udvarhely je naletela visoka gospa na trumo jokajočih žen in otrok, ki so brez cilja dirjali semintje. Nadvojvodinja je pristopila in vprašala, zakaj doletijo. Zvedela je, da so to ubogi begunci, ki so prišli ob svoje domove. Nadvojvodinja jih je tolažila in razdelila med nje znatne denarne podpore. Nato je izrazila željo, da bi rada videla kraj, ki je bil po rumunskem vpadu opustošen. Peljali so jo v vas Farcaz, kjer je obiskala kljub skrajno blatnim cestam tamošnje raztresene prebivalce, jih je tolažila in jim razdeljevala znatna darila v denarju, perilu in obleki.

† Knez Thun.

Franc knez Thun-Hohenstein je dne 1. novembra umrl na Češkem. Bil je dolgo let namestnik na Češkem. Leta 1898 in 1899 je bil ministrski predsednik. V gosposki zbornici je bil voditelj desnice.

Franc knez Thun je bil mišljenja starih čeških konservativcev. Jugoslovanskih razmer v Avstriji ni niti najmanj poznal ter ni imel za naša vprašanja nobenega razumevanja. Ko je „Slovanska Unija“ bila na tem, da pride tudi pri vladi do veljave, je bil Thun isti, ki je pregovoril češke politike, da naj opustijo dogovore, ki so se naredili v Uniji in naj se zadovoljijo z 2 portfeljema. Tako se je tudi zgodilo in „Slov. Unija“ je bila razbita. Rojen je bil 2. sept. 1846.

Pred kitajsko-japonsko vojsko?

Glasom poročila „Ruskega Slova“ je japonska resno odločena, v najkrajšem času pričeti s sovražnostmi proti Kitajski. Pod pretvezo, da pripravlja v Mandžuriji zimske manevre, izvršuje japonsko armadno vodstvo mobilizacijo. Obenem je opozorila japonska vlada v Petrogradu, da pod temi okolnostmi ne more več dobavljati Rusiji vojnega gradiva, ker ga rabi sama. Obenem so dobile japonske paroplovne družbe obvestilo, da naj ne sprejemajo nobenih nadaljnjih zasebnih naročil, ker bo najbrže vse japonsko trgovsko brodogojstvo rekvirirano v vojne svrhe.

Nemški državni zbor.

V glavnem odseku nemškega državnega zbora je dne 30. oktobra izjavil zastopnik vojnega ministrstva, da vojna uprava graja najostrejšo slabo ravnanje z vojniki. Hindenburg je celo naročil nemškemu častnikom, naj posebno pazijo na to, da se dobro ravna z vojniki. Povedal je, da mislijo črnovojnikje takoj po vojski odpustiti. Glede stroge cenzure časopisja je izjavil državni tajnik dr. Helfferich, da imajo v sovražnih državah še strožjo cenzuro nego pa v Nemčiji in da se vlada trudi, da bi strogost cenzure kolikor mogoče omejila.

Viharna je bila razprava glede odprave varnostnih zaporov. V Nemčiji je namreč mnogo oseb, ki so bile ovadjene radi politične sumljivosti in nezanesljivosti, v takozvanih „varnostnih zaporih.“ Poslanci vseh strank, posebno zastopniki katoliškega centra, so obsojali postopanje vlade. Poštene žene in dekleta se zapirajo skupno s slaboglasnimi ženskami: nekemu uredniku, ki je v varnostnem zaporu, se niti ni dovolilo, da bi obiskal svojo bolno ženo.

Centrumski poslanec Fehrenbach je rekel: Pri nas ne vlada pravo, ampak vladajo nasilstva, katera se ne dajo opravičiti ne z vidika humanitete, ne prava. O tem se mora govoriti odločno, resna in ostra beseda. Gre se za razmere, ki niso v čast nemškemu imenu. (Živahno pritrdjevanje.) Vsak pravi patriot se čuti nesrečnega, če se spomni teh razmer. (Ponovno pritrdjevanje.) Tukaj se ne gre za trde naprave, katerim se v teh resnih časih mora vsakdo prilagoditi, gre se za nasilno odredbo, ki se ne dajo opravičiti. Tisti, ki so se s temi nasilstvi pregrešili nad nemškim imenom, se morajo poklicati na odgovor. Boli nas, da so na odločilnih mestih osebe, ki so zmožne, da kaj takega povzročijo.

Alzaški poslanec Haus je navajal slučaje, kjer je bilo alzaškim poslancom dano na izbiro, ali naj odloži o mandatu, ali pa se jih bo interniralo v varnostnih zaporih.

Državni tajnik dr. Helfferich je izjavil, da so varnostni zaporji potrebni, a da se zloraba istih ne da opravičiti. Zato bo odročena v posameznih slučajih preiskava.

Predlogi glede odprave varnostnega zapora so se odkazali posebni komisiji.

Hindenburg o vojnem položaju.

„Neue Freie Presse“ priobčuje pogovor z Hindenburgom, ki se je izrazil o položaju, da je tako ugoden, kakor le mogoče in da bo tudi nadalje tako ugoden. Kako dolgo bo trajala vojna, je odvisno od nasprotnikov. Le to ve, da bodo Nemci dobojevali to vojno do odločitve. Pl. Ludendorff je dostavil: Mi ne mislimo na mir in smo popolnoma odločeni bojevati se nadalje, kar je spoznati tudi iz vseh korakov zavzeznih armadnih vodstev.

Hindenburg je vprašal za razpoloženje v Avstriji ter izvedel, da je dobro in zaupljivo, da si pa vsi žele konca vojne. Nato je odgovoril: To želimo vsi. Avstro-Ogrska je v tej vojni popolnoma izpolnila svojo dolžnost, ter nosila vsa bremena, ki jih je morala nositi, da dosežanje žrtve ne ostanejo brezuspešne.

Na vprašanje, ali se ruske množice ne bodo izčrpale, je odgovoril Hindenburg: Se že izčrpavajo, za to skrbe pred vsem ruski armadni voditelji. Res raste v Rusiji človeški material, to pa ne stori ničesar. Tudi mi imamo ljudi zadosti. Nemčija razpolaga z mnogo človeškega materiala in tudi v Avstro-Ogrski rezerve še dolgo niso izčrpane. Nove ruske armade so ravno tako dobre in ravno tako slabe, kakor stare. Najlepše svojstvo ruskega vojaka je siepa pokorščina. V vojaškem razvoju je napredovala samo ruska artilerija. Ona danes zmora več, ker so jo izvežbali francoski in japonski častniki, ki ji deloma tudi poveljujejo. Nemška in avstro-ogrška artilerija pa sta tudi še sedaj boljši.

O zapadu se je izrazil: Fronta na zapadu stoji trdno kakor skala in če doseže sovražnik z velikansko uporabo artilerije in municije tudi tualitam malo tal, prebiti ne bo mogel fronte nikdar. Morali bi napadati še 30 let, če bi imeli dosti ljudi.

Na Sedmograškem, je rekel Hindenburg, g. izborni. Rumuni se umikajo in se jim plačuje. Vesel sem pa bil, ko so udarili, vsaj smo prišli iz pozicijске vojne.

Pašič bo odstopil.

Trdi se, da bo imenovan za njegovega naslednika dosežani srbski poslanik v Parizu Milenko Vesnić, ki je bil prvotno vseučiliški profesor v Belgradu, pozneje pa se je posvetil diplomatični karijeri. Od leta 1899 do leta 1902 je bil Vesnić poslanik v Rimu, zadnjih 10 let je poslanik v Parizu.

P-čoln „Deutschland“ zopet v Ameriki.

Reuter poroča dne 1. novembra, da je nemški trgovski podmorski čoln „Deutschland“ dne 1. nov. zjutraj dospel v severoameriško pristanišče New-London.

„P 53“ se srečno vrnil.

Wolffov poročevalni urad poroča dne 31. oktobra, da se je P-čoln „št. 53“ srečno vrnil iz Atlantskega oceana v svojo domovino. „P 53“ je potopil ob ameriški obali in na Atlantskem oceanu od 8. oktobra naprej večje število četverosporazumovih lađij. S tem svojim držnim podvzetjem je napravil v sovražnem paroplovstvu med Ameriko in Evropo veliko razburjenje. Promet se je močno skrčil, ker si lađje niso upale na odprto morje, zavarovalne družbe pa so zavarovalne premije za lađje in prevoz blaga in oseb več kot za polovico zvišale.

Kje je „Bremen“!

Uganka je, kje se nahaja „Bremen.“ Kljub temu, da je odplul ta P-čoln že pred dobrima dvema mesecema iz Nemčije, vendar še do danes ni poročila o njegovem prihodu v Ameriko. Angleška poročila so v sredi meseca oktobra javljala, da so angleške lađje „Bremen“ na Atlantskem oceanu potopile. Uradno pa še ta vest ni potrjena.

Italijansko bojišče.

Na dan Vseh svetnikov so se Italijani navalili z ogromno silo na naše postojanke južno od Gorice in do morja. To je deveta italijanska ofenziva. Najhuje so napadali Lahi v Vipavski do-

lini in na severnem delu Kraske planote v prostoru pri Lokvici.

V Vipavski dolini so se Italijani po daljši artilerijski predpripravi navalili s sedmimi brigadami na naše postojanke na 5 km širok del fronte. Vojvoda d'Aosta je na vsak način hotel na tem prostoru prebiti našo bojno črto in zasesti višino vzhodno od Vrtačice, a njegove čete so bile odbite.

Na Krasu in sicer med Lokvico in Mirenskim gradom se je na 2½ km širokem prostoru navalilo proti nam celih osem divizij. Z ogromnim navalom se je končno Italijanom posrečilo zavzeti vas Lokvico. Vse druge postojanke pa so ostale v naših rokah.

Izredno proslavil se je poleg drugih kranjski domobranski pešpolk št. 27. Celi Boročičevi armadi, ki je napram Italijanom v veliki manjšini, gre nesmrtna slava, da je prvi velikanski naval devete laške ofenzive tako častno odbila. Lahi imajo ogromne izgube.

Deveta italijanska ofenziva v razvoju.

Vojni poročevalci sodijo, da se Italijani od 25. oktobra naprej, ko so pričeli s srditim artilerijskim ognjem na našo krasko fronto, pripravljajo na svojo deveto ofenzivo. V torek, dne 31. oktobra, je italijanska infanterija po artilerijski in minski predpripravi, pričela na Krasu in v Vipavski dolini tipati proti našim postojankam. Na večer tega dne se je bojna srditost nekoliko polegla, a ponoči je sovražna artilerija pričela zopet huje delovati.

Italijani uporabljajo na Kraški planoti Joffrejevo napadalno taktiko. Najprvo se nasprotne postojanke več dni silovito obstreljujejo z artilerijskim ognjem in ko sovražnik misli, da so dovolj godne za infanterijske napade, se navalijo infanterija v ogromnih masah in v neprestanem naskakovanju na nasprotnika. Tako dela italijanski poveljnik soške fronte, vojvoda d'Aosta pri svojih ofenzivah. Žrtve napadalcev so navadno v takih navalih ogromne. Branilci, ki iz sovražnikovega kretanja sklepajo, kako bo napadal, se dobro pripravijo z artilerijo, minami, s strojnimi puškami, dušljivimi plini, kamenitimi plazovi itd.

V osmi ofenzivi so Italijani po poročilih nepristranskih poročevalcev izgubili nad 100.000 mož. Ker je slavna Boročičeva armada gotovo tudi sedaj doobra pripravljena na sovražni obisk, se Italijanom menda tudi v deveti ofenzivi ne bo godilo mnogo bolj kot v prejšnjih.

Rusko bojišče.

Na ruskem bojišču se vršijo večji boji v južnem kotu Bukovine, ob Narajovki in v Voliniji.

Pri Dornivatri v Bukovini in gori Capul so se naši pomaknili zopet nekoliko naprej.

Ob Narajovki so naše čete dne 30. oktobra iztrgale Rusom več višinskih postojank na vzhodnem bregu reke. Rusi se trudijo, da bi zopet zavzeli izgubljeno posest, a vsi navalji so zaman.

V Voliniji in sicer ob Stiru in Stohodu je sovražnik zadnje dni brezuspešno napadal. V protinapadih smo celo dosegli znatne uspehe.

Uspeh ob Narajovki.

Dne 30. oktobra so naše čete na vzhodnem bregu Narajovke, severozahodno od kraja Molohov, odvzele Rusom važne višinske postojanke. Naslednji dan so skušali Rusi po srđiti artilerijski predpripravi izgubljene postojanke zopet zavzeti. Petkratni ogromni ruski naval je bil brezuspešen. Postojanke so ostale v naši lasti. Tudi sovražni napad južnozahodno od Stanislava je bil odbit.

Rumunsko bojišče.

Na rumunskem bojišču ni posebno važnih dogodkov. Mi polagoma prodiramo iz Sedmograške proti Sinaji in Kampolungu. Zadnje dni se opaža, da se hočejo Rumuni našemu prodiranju resno ustavljati. Dobili so baje od Rusov prav znatno pomoč. — Iz Dobruče nobenih posebnih dogodkov. Sovražne lađje so obstreljevale Konstanco.

Proti Sinaji in Kampolungu.

Južnovzhodno od prelaza Črvena veža (Vöröstoroy) so se naši dne 29. in 31. oktobra ob reki Aluta zopet pomaknili nekoliko dalje na rumunsko ozemlje. Severno od Kampolunga se Rumuni krčevito branijo. Severno od Sinaje se je našim četam dne 31. oktobra posrečilo vdreti v sovražne postojanke

zasodno od Predealske doline. Naši se tako korak za korakom bližajo Sinaji in Kampolungu.

Velik plen.

Naše čete, ki stojijo pod poveljstvom generala Falkenhayna, so od 10. do 31. oktobra vjele 150 rumunskih častnikov, 9920 mož, uplenile 37 topov, 47 strojnih pušk in 1 zastavo. Dne 31. oktobra pa so naši zopet odvzeli Rumunom 10 topov in 17 strojnih pušk.

Rusko-rumunska ofenziva v Dobruči.

Reuter poroča iz Odese, da so rusko-rumunske čete v Dobruči pričele z ofenzivo. Uradno še danes, dne 2. novembra, ko to pišemo, ta vest ni potrjena.

Kako Rumuni bežijo.

Svicarski list „Züricher Zeitung“ opisuje v prav značilnih potezah beg Rumunov iz Dobruče. Rumun se ne da rad vjeti. V tem oziru so rumunski vojaki docela podobni italijanskim, ki se bijejo in grizejo še tudi tedaj, ko vidi, da jih nihče ne more več rešiti iz vjetništva. Kadar začne Rumun bežati, beži tako naglo, da ga nihče ne more z lahkoto doseči. Na begu pomeče vse proč: orožje, nahrbtnik, strelivo, plašč, perilo, obuvalo, edino kruh in godala ne. Rumuni so, kakor splošno znano, veliki veseljak. V vsaki stotnji imajo po 10 harmonik, gosli in enakih godal. Prej bo zavrgel Rumun polkovno zastavo nego svojo harmoniko. V Dobruči so pota, po katerih beži rumunska armada proti severu, na gosto obsejana z vsakojakim vojnim gradivom. Samo na potu iz Črnevođe do Harsove so zasledujoči Bolgari zadnje dni meseca oktobra baje nabrali čez 12 tisoč pušk.

Francosko bojišče.

Ob Sommi navadni boji z menjajočim uspehom. Pred Verdunom so Nemci dne 1. novembra izgubili trdnjavo Vaux, katera leži južnovzhodno od utrdb Douaumont. V borbi za ti dve važni utrdbi na severovzhodni strani Verduna je padlo tisoče in tisoče Francozov in Nemcev in končno so se jih vendar zopet Francozi polastili. Padec utrdb Vaux bo gotovo močno uplival na razvoj vojnih dogodkov pred Verdunom.

Četverosporazumovi generalni štabi nameravajo imeti v kratkem skupno posvetovanje, ki bo baje velikega vojaškega in političnega pomena.

Pruski vojni minister poslan na zahodno bojišče.

Nemški cesar je vojnemu ministru generalnemu poročniku Wildu pl. Hohenborn poveril vodstvo armadnega zbora na zapadu in poveljnika 14. rezervnega zbora, generalnega poročnika pl. Steina, imenoval za kraljevega pruskega vojnega in državnega ministra.

Slovit zrakoplovec ponesrečil.

Dne 29. oktobra je v zračnem boju ponesrečil nemški zrakoplovec stotnik Boelke. Za nemško fronto je trčil s svojim letalom ob sovražnega zrakoplovca in je padel v zdrobljenem letalu mrtev na tla. Boelke ni imel nobene rane od strela. Boelke je ravno dan pred svojo smrtjo sestrelil 40. sovražno letalo.

Posvetovanja četverosporazumovih generalov.

Iz Lugana se poroča, da se vršijo med Parizom in Londonom, Petrogradom in Rimom pogajanja radi sestanka generalov četverosporazumovih generalnih štabov, kateri bi se naj v kratkem vršil. — Vojaškemu posvetovanju bi se naj pridružilo tudi politično.

Macedonsko bojišče.

Pred Bitoljem nobene posebne spremembe. Srbi sicer silijo ob Črni in železnici Bitolj-Florina še proti Bitolju, a svojega cilja kljub velikemu naporu in žrtvami ne morejo doseči. Bolgari so dobili pomoč in so sovražno armado krepko zavrnili. Ob Strumi je začela angleško-francoska armada dne 31. oktobra po srditi artilerijski predpripravi prodirati, a je bila kmalu ustavljena. Nad 500 mrtvih sovražnikov je obležalo na bojišču.

Venizelos je dobil od četverosporazuma denar za svoje prostovoljne čete, ki se hočejo bojevati proti Bolgarom.

Turška bojišča.

Rusi gradijo železnico na Kavkaz.

Kakor se iz Petrograda uradno poroča, so Rusi pričeli s predpeli za gradnjo železnice na glavni greben kavkaškega gorovja.

Tedenske novice.

Dunajski apostolski nuncij pri cesarju. Cesar je dne 31. oktobra popoldne sprejel novoimenovanega apostolskega nuncija Valfre di Bönzo v Schönbrunu v nastopni avdijenci. Ko je nuncij izročil vladarju, ki ga je z veliko ljubeznijo sprejel, svoje poverilno pismo, mu je predstavil tudi gospode, ki so prideleni dunajski nunciatu.

Duhovniške vesti iz Koroškega. Prestavljen je vlč. g. Nace Millonig iz Trefflinga k Mariji v Rojahn v Lab. dolini, vlč. g. provizor Albert Müller v Rojahn pa kot tak v Št. Štefan pri Dürrensteinu.

Odlikovan je predsednik »Kat. tiskovnega društva« v Ljubljani g. prelat Andrej Kalan s častnim križem Franc Jožefovega reda z vojnim okrasom.

Iz finančne službe. Finančna tajnika Franc Fink in dr. Karol Dobrauc sta imenovana za finančne svetnike.

Iz učiteljske službe. Na trirazrednici pri Sv. Petru v Sav. dolini (3. plačilni razred) je razpisano mesto učiteljice, istotako na štirirazredni nemški šoli v Hrastniku; prošnje do 25. novembra.

Poroka. Poročil se je g. dr. Otmar Pirkmaier c. kr. namestniški koncipist v Ptuj z gospodično Marijo Lauter, profesorjevo hčerko iz Maribora.

Šolske sestre iz mariborskega zavoda poučujejo letos na gospodinjski šoli v Idriji. Preje več let so vodile šolo uršulinke iz Ljubljane.

Major Turudija — vjet. Sloviti poveljnik južnih hrvatsko-dalmatinskih levov ob Soči, major Turudija, je, kakor se poroča iz Ljubljane, ranjen v laškem vjetništvu.

150letnica rojstva maršala Radeckega. V četrtek, dne 2. novembra je preteklo 150 let, odkar se je narodil na gradu Radec na Češkem Josip Vaclav grof Radecki, najslavnejši avstrijski vojskovodja in sploh eden najslavnejših vojskovodij vseh vekov in vseh narodov. Malo je slavnih vojskovodij, o katerih se sme reči, da jim je bila vojna sreča naklonjena od mladeniške vojaške dobe notri do hladnega groba, kakor to velja o pokojnem velikem maršalu, ki je umrl naravne smrti v visoki starosti 91 let — nepremagan od nobene sovražne armade. Ko je zatisnila velika cesarica Marija Terezija svoje oči, je bil Radecki gojenec na vojaškem učiteljsku. Služil je cesarje Jožefa II., Leopolda, Franca, Ferdinanda in sedanjega cesarja Franca Jožefa. Kot mlad častnik si je pridobil v turški vojski prve lavoričke, se udeležil vseh bojev italijanske in francoske revolucije, cele vrste Napoleonovih vojsk notri do bitke narodov pri Lipskem ter notri do leta 1849 vseh bojev na Italijanskem, ko je tega leta kot 82letni starček užgal Lahe pri Kustoci in Novari. Maršal Radecki ni od nežne mladosti notri do groba nikoli skril svojega katoliško slovanskega mišljenja. Bil je rodom Čeh. Z rožnim vencem v roki je vodil čete v boj po sigurno zmago. Duh pa, katerega je zanesel »oče Radecki«, kakor so ga nazivali vojaki, pred dobrimi 60 leti v našo armado, jo preveva še tudi danes in jo stori nepremagljivo tudi v sedanjih borbi z verolomnim Lahom ob sinji Adriji.

Borojevič o junaštvu slovenskih prostovoljnih strelcev. Armadni poveljnik generalni polkovnik pl. Borojevič je poslal dne 23. oktobra kranjskemu deželnemu predsedstvu naslednje naznanilo: »Prva stotinja prost. strelskega bojnega bataljona VI se je v bojih minulega meseca posebno obnesla. Častniško službo opravljajoče osebe in moštvo je preveval izborni duh, pokazali so poseben čut dolžnosti, zanesljivost in slavljujnost ter so si s svojim zgledno hrabrim obnašanjem, vstrajanjem v najmočnejšem artilerijskem ognju zaslužili najpolnejše priznanje svojih predpostavljencev. To s posebnim veseljem naznanjam c. kr. deželnemu predsedstvu.«

Ulica nadvojvoda Josipa in Borojevičeva ulica v Trstu. Iz Trsta se poroča: Ustrezajoč želji meščanstva, da se tudi na zunaj pokaže neomajna hvala do slavne soške armade, je gospod cesarski komisar po tozadevni privolitvi ge-

nerala konice, nadvojvode Josipa in generalnega polkovnika ekscelece pl. Borojeviča odredil, da se v trajni spomin junaških braniteljev Krasa od sedaj naprej za vse bodoče čase tržaška ulica Belvedere, ki vodi na Kraško planoto, imenuje »Borojevičeva ulica«, ulica Caserma pa »Ulica nadvojvode Josipa«.

Svojega poveljnika in tovariše rešil izpod sneženega plaz. Iz Sv. Petra pri Mariboru se nam piše: Dvojno visoko odlikovanje si je zaslužil desetenik Karol Stramljič iz Metave v tirolskih Alpah na fronti proti Italijanom. Dne 5. februarja je strašen snežen plaz zasul njegov oddelek pri strojni puški. Z lopato je strl vrata in začel kopati sneg in res se mu je posrečilo, da je prišel kmalu na zrak. Vsaj je bilo s snegom posuto in gladko. Nikjer ni bilo več videti postojank in brlogov njegovega oddelka. Obrnil se je najprej tje, kjer je bilo krije njegovega poveljnika. Pridno je začel kopati. Ko pride pol metra globoko, zasliši klice, da naj hitro koplje. Kmalu je rešil nadporočnika in dva praporščaka, katere bi skoraj dim zadušil. Pred plazom so si zakurili. Ko pa jih je zasipalo, ni mogel dim na prosto. Bilo je še pod plazom pet vojakov. Po poveljnikovem naročilu je Stramljič v smrtni nevarnosti čez plaz bežal po pionirje. Ob 12. po noči so ti izkopali še ostale in tako so bili vsi rešeni. Dne 10. maja 1916 je presvitli cesar podelil Karolu Stramljiču, ker je z lastno smrtno nevarnostjo rešil celi oddelek, srebrni zaslužni križ na traku hrabrostne kolajne. Kmalu potem, pri prodiranju v Italijo, v bližini mesta Asiero, si je zaslužil veliko srebrno kolajno. Na nekem hribu je zapazil z daljnogledom, kako so se Lahi kakih 800 korakov od naših postojank pripravljali s strojno puško in infanterijo na napad naših čet. Opozoril je strojnika, ki jih je pa takoj vzel tako hudo na muho, da so skoraj vsi popadali. To mu je spravilo drugo odlikovanje. Dne 14. septembra je bil hudo ranjen. Zidal je nek zid in stal 3 m visoko. Nad njim se sproži velik kamen, ki pade ravno nanj, ga vrže dol in mu sterceno nogo. Sreča je bila, da ga velik kamen ni razmazal. Odpeljali so ga v bolnišnico v Inomost in od tod v Linc na Gornje-Avstrijskem. Od tam pošilja prisrčne pozdrave vsem čitateljem »Straže« in »Gospodarja«, ki prideta zmiraj za njim in ga spremljata ves čas sedanje vojske. — Srebrno kolajno pa je dobil te dni tudi Janez Neuwirt iz Nebrove. Že l. 1914 je bil hudo ranjen v Galiciji in je prišel v rusko vjetništvo. Kot invalida so ga Rusi letos zamenjali. Sedaj se zdravi še v vojni bolnišnici na Dunaju. Dne 13. septembra so mu pripeli tam zaslužen srebrno kolajno I. vrste. Piše, »da so ga tistokrat tovariši zelo lepo sprejeli in pozdravili in setra strežnica mu je prinesla pušlec lepih rožic«. Slava obema junakoma!

Našim društvom. Tajništvo S. K. S. Z. v Ljubljani, mora izpopolniti kataster vseh društev Slovensko kršć. soc. zveze, ki se za čas vojke ni bil vodil. Vsa društva zato prosimo, naj na naslov »Slovensko kršć. soc. zveze« v Ljubljani, nemudoma naznanijo svoje odbore in vodstva odsekov. Prosimo tudi, naj vsako društvo S. K. S. Z. v Ljubljani vselej poroča, kedaj bo priredilo svoj letni občni zbor in po občnem zboru naznani S. K. S. Z. v Ljubljani sestavo odbora in morebitne sklepe splošne važnosti. Tudi sklepi sej, ki so splošne važnosti, naj se javijo centrali.

Splošni občni zbor Cecilijanskega društva za Lavantinsko škofijo. Občni zbor tega društva se vrši v četrtek, dne 9. novembra ob 4. uri popoldne v prostorih mestnega Cecilijanskega društva (mariborsko stolno župnišče).

„Luč“. Izšla je druga vojna knjiga katoliškega hrvatskega dijaštva. Vsebina je mnogostranska in zanimiva. Tudi škof dr. Mahnič priobčuje v njej globokoumno razpravo »Katoliško svetovnjaštvo in svečanstvo«. Kdor se zanima za katoliški pokret med mladino, bo mu knjiga dobrodošla. Naroča se pri Zboru duh. mladeži v Zagrebu za ceno 3,60 K.

„Ilirska banka“ v Ljubljani. Finančno ministrstvo je odobrilo pravila za ustanovitev nove »Ilirske banke« s sedežem v Ljubljani ter podelilo tozadevno dovoljenje deželnemu glavarju kranjskemu dr. Ivanu Šusteršiču.

Grof Stürgkh ni bil oženjen. S popolno zanesljive strani se javlja, da poročila, ki jih širijo razni listi o pred več leti izvedeni poroki rajnega ministrskega predsednika grofa Stürgkha, ki je ostala tajna, ne odgovarjajo resnici. Grof Stürgkh ni bil oženjen.

Dalmacija. V splitskem okraju so otvorili 4 nove ljudske šole. — Mladi operni pevec Tino Patijer iz Dubrovnika slavi triumfe v Drazdanih, vse tamkajšnje časopise hvali njegov krasni glas. — V Zadru otvorijo hrvatsko trgovsko šolo nekateri profesorji in bančni uradniki; oglasilo se je za tečaj že lepo število moških in ženskih oseb. — Tvrdka N. A. Duboković in sinovi je kupila v Trstu lep in udoben parobrod, ki bo služil trgovskemu prometu med Reko, Splitom in Jelso. Krstili so ga po začetnih oklah tvrdke »Nad«. Parobrod je velike važnosti za aprovizacijo otoka Hvara in za izvoz vina na Reko. — Iz Kotora poročajo, da so pri gradbi vodovoda našli polno srebrnega denarja Uroša II. okoli tisoč komadov. Ko je Barbarossa oblegal Kotor, so Benečani po tradiciji zrušili samostan na tem mestu in najbrže zakopali denar. Novci so s etli in videti čisto novi.

Koroški deželni odbor samo za Nemce. Koroški deželni odbor je v svoji zadnji seji sklenil, da ustanovi več šolskih ustanov za učence, ki bi se hoteli izvežbati na mornariški šoli v Trstu, toda z omejitvijo, da imajo pravico do teh ustanov samo učenci iz Koroškega, ki so nemške narodnosti.

Ta sklep deželnega odbora je, milo rečeno, neumesten.

Za goriške slovenske begunce. Naprošeni smo, da objavimo: Kot pooblaščenca c. kr. okrajnega glavarstva v Gorici in zaupnika odbora za begunce iz juga na Dunaju iščeva stanovanje za slovenske goriške begunce. Oba stanujeta v Tacnu pri Ljubljani, železniška postaja Vižmarje. Točasnno je na razpolago več stanovanj na kmetih v stranskih in nekaterih hribovitih krajih. Stanovanja so samostojna, ne med družino, ter so že sklenjene pogodbe za najemnino. One družine iz izpraznjenih krajev Goriške, ki gostujejo v ozadju pri drugih ljudeh, naj se obrnejo do nas; dopošlje se jim naslov stanovanja, ter pogodjena cena. Oglašajo pa naj se res le taki, ki se morejo, če treba, za dolgo dobo samostojno vzdrževati. Skoro povsod bo dobiti kaj zemljišča v najem, za ceno pa še ni pogojeno. Nastaniti se pri drugih ne svetujeja preveč; bolje je imeti svoje stanovanje ter hoditi od tam k posameznim kmetom na delo. Tako je več svobode in več reda. Piše naj se enemu podpisanih: Ivan Mermolja, načelnik gospodarske zadruge za goriško okolico, in Franc Černic, župan iz Št. Petra pri Gorici.

Prošnje za reaktiviranje častnikov. V prošnjah rezervnih častnikov za reaktiviranje se mora na vesti poklic in stan ter socialno stališče očeta dotičnega rezervnega častnika. Ako je pa prošnjik brez starišev, mora biti v prošnji označeno ime in stan varuha dotičnega rezervnega častnika.

Železni dvovinarski novci. Avstro ogrska banka bo po poročilu ogrskih listov začela izdajati v najkrajšem času dvovinarske novce iz železa. Nekoliko pozneje bo pa začela izdajati enokronske papirnate bankovce.

Wrentschurjeva obsodba potrjena. Kakor smo že svoj čas poročali, je bil znani živinski trgovec v Marenbergu Karol Wrentschur (Vrenčur) obsojen zaradi draženja na štiri mesece zapora in na 20.000 K denarne globe. Wrentschur je namreč poceni nakupil mnogo goveje živine in je isto drago prodajal vojaštvu, pri čemur je imel velikanske dobičke. Zoper odmerjeno kazen je vložil Wrentschur ničnostni priziv na najvišje sodišče, ki je pa te dni v polnem obsegu potrdilo obsodbo kazenskega sodišča in Wrentschur bo moral plačati 20.000 K denarne globe in še iti 4 mesece v zapor.

Razpis službenih mest za deželne dacarje. Deželni odbor bo sprejel 45 paznikov in 110 vodij postaj in revizorjev za pobiranje užitninskega davka na meso, vino, mošt in sadjevec. Prošnje se naj vlagajo najdalje do dne 10. novembra 1916 na »Štajerski deželni urad za pobiranje užitninskega davka v Gradcu, deželni dvorec«. Več o tem v inseratu v današnji številki »STRAŽE« na 8 strani.

Žene, dajte svoje moze zavarovati! Vedno bolj se množijo slučajji, da ostanejo družine padlih vojakov brez vseh sredstev. Dobrodošel pripomoček je v takih slučajih vojno zavarovanje. S silo je nedavno uradnik neko viničarko pridobil, da je dala moza zavarovati. Čez par dni je dobila poročilo, da je mož umrl — imela je v roki 1000 kron. Druga je odlašala, ko se je nazadnje vendar odločila, je bilo prepozno: isti dan je dobila obvestilo, da je mož teden dni poprej padel. Dobila bi bila lahko 2000 K zavarovalnine — toda bilo je prepozno. Zato pa, ne čakajte! Ne odlašajte!

Za sestavljanje občinskih računov. V več občinah so mnenja, da se smejo tudi na zvišan vojni

zemljiški davek (800/0) naložiti občinske doklade. To je pomota. Doklade, bodisi občinske, okrajne ali deželne se smejo glasom cesarske naredbe naložiti samo na staro višino cesarskega davka.

Shranjujte potrdila! Pri sedanjem popisovanju in rekviriranju žita, moke, fižola in krompirja se je pripetilo, da je nek posestnik iz mariborske okolice prišel v neljubo zadrego, ker je izgubil komisijonarjevo potrdilo, da je že oddal 1200 kg ovsa. Ker je imel doma samo toliko ovsa, kolikor ga rabi za seme, so mu še tega hoteli odvzeti. Vse zatrjevanje, da je že oves oddal, ni nič pomagalo. Mož je moral več ur daleč h komisijonarju, da je dobil potrdilo. Naj torej vsak potrdila o oddaji žita skrbno hrani kakor denar, da pozneje ne bo imel nepotrebnih potov in skrbi.

Jablane v cvetju. Pri posestniku in kolarskem mojstru Petru Hamer v Št. Ilju v Slov. gor. so štiri jablane bile ob prazniku Vseh svetnikov v polnem cvetju. Redka prikazen pred zimo!

Gospodarske novice.

Zimske poljedelske šole. Na Češkem so ustanovili za zimsko dobo 1916/1917 več poljedelskih šol, v katerih se podučujejo mladeniči in invalidi o raznih kmetijskih strokah. Take šole so ustanovljene n. pr. v Pragi, Pardubicah, Piznu, Gradlicah in drugih mestih. Čehi računajo s tem, da bo kmet po vojski strokovno in splošno izobrazbo še bolj potreboval kot dosedaj. In pri nas? Ali ne bi na slovenski kmetijski šoli Št. Jurju ob j. ž. bili mogoči taki tečaji za vojaške-invalidne iz Slovenskega Štajerja?

Cene železa. Poročali smo pred kratkim kake ogromne dobičke je vojna prinesla velikim železarskim družbam. Pa zdi se, da izdelovalci železa nimajo nikdar zadosti. V prejšnjih časih so imeli kartel, da so vzdržali visoke cene, pred kratkim pa so sylelili, naj vsaki izdelovalec železa cene sam določi. To so storili, da bi že itak visoke cene še povišali. Uspeh tudi ni izostal. Vobče so šle cene prav izdatno kvisku. Pred vojno je bilo železo na primer na Dunaju povprek po 20 in 21 K, zdaj je že po 35 K. Kdaj neki bodo imeli železarski magnatje zadosti?

Svinj se ne bo rekviriralo. Štajersko cesarsko namestništvo razglša: V kmetijskih krogih je razširjeno krivo mnenje, da bo oblast svinje, kojih teža znaša 40 kilogramov, rekvirirala. Posledica teh vesti je, da kmetje koljejo svinje, katere so se še le komaj začele debeliti. Vsled pomanjkanja masti je pa tako postopanje zelo kvarljivo. Da se temu odpomore, bodi izrecno povedano, da oblast ne namerava rekvirirati živih svinj.

Deželno kulturno nadzorstvo razpošilja pouk, kako prezimiti krompir. Poslanica se posebno priporoča namestništvom, glavarstvom in občinam, da jo prečitajo in upazujejo.

Deteljni drob — izborna svinjska piča. V časib, ko je bilo pri nas obilo svinjske klaje, se ni nihče veliko zmenil za drob posušene detelje. Kakor znano odpadejo od dobro posušene detelje najnežnejši deteljni deli, kot glavice, cvetje itd. ne da bi jih bilo mogoče pokrmiti goveji živini. Ti deteljni odpadki — drob, vsebujejo zelo veliko množino redilnih snovi. Ker je ponekod navada, da se vrže ta drob enostavno na smetišče, se zlasti letos priporoča, da se ta drob vporabi za svinjsko pičo. V ta namen se naj popari z vročo vodo, dobro premeša, nekoliko osoli in pokrmi svinjam.

Šibra za lovce. Ker je nastalo v zadnjem času veliko pomanjkanje lovskih potrebščin, kot šibre in smodnika, je odkazalo vojno ministrstvo raznim tovarnam za izdelovanje šibre večjo množino svinca, iz katerega bodo izdelovale šibro. Isto velja glede smodnika. Lastniki lovov naj takoj prijavijo svoje potrebščine glede šibre in smodnika pristojni okrajni politični oblasti.

Razne novice.

Zapustila 23 otrok in 55 vnukov. V Dolnji Lastvi v Dalmaciji je umrla 90letna Ivana Markovič, ki je zapustila 55 vnukov in je rodila 23 otrok.

Na denarju gladu umrla. V borni sobici v Trstu je stanovala beračica Rozalija Karli. Ker je že ni bilo več dni na svetlo, so o tem obvestili oblast, ki je s silo udrila v sobico beračice. Komisija je našla beračico mrtvo in je dognala, da je gladu umrla. V sobici beračice so našli 2000 kron denarja v gotovini, hranilno knjižico, glasečo se na 18.000 kron ter za več tisoč kron raznih drago cenosti iz zlata in srebra.

17.000 kg špeha za milo. V občini Unterlaa na Nižje-Avstrijskem so nedavno našli v nekem skladišču 17.000 kg nepokvarjenega, zavžitnega špeha, last tovarne za milo. Tovarnar je nameraval špeh uporabiti za izdelovanje mila. Proti tovarnarju se je naperila kazenska ovadba.

35.000 jajc zaplenjenih. Stirje trgovci v Pardubicah na Češkem so nakupili 35.000 jajc in jih shranili v apno, da bi jih ob priliki, ko bi bila cena za jajca zelo visoka, poprodali in pri tem naredili velike dobičke. Oblast je pa to izvedela, zaplenila jajca in jih poprodala po sedaj veljavni najvišji ceni.

V Nemčiji padlo veliko snega. Po vsej Nemčiji, zlasti v južnem delu je padlo letos izvanredno veliko snega. Ponekod kaže toplomer že sedaj 7—9 stopinj mrazu.

Zdravniška umetnost. Ameriški zdravnik dr. Crile je nedavno obiskal francoski vojni zavod za obrabno kirurgijo blizu Bordeauxa. Tam je videl ozdravljenega vojaka, krepkega, mladega moža, kateremu so bili granatni drobeci skoro popolnoma odtrgali desno stran obraza pod ošesom, dele nosu, lice in uho popolnoma, ravno tako velike dele gornje čeljusti, celo spodnjo čeljust in vse spodnje zobe. Zdravniki so mu z veliko spretnostjo nadomestili te raztrgane dele obraza. Kostni so deloma porabili ranjenčeve, v glavnem pa jih nadomestili z veleumetnim ogrodjem z aluminija, tako vso spodnjo čeljust in zobe. Seveda mora biti ogrodje dovolj močno, da ob znatnem pritisku, ki ga povzroča žvečenje, ne izgubi oblike. Ogrodje je potem prevlečeno z vosku zelo podobno tvarino, na zunanji strani pa so manjkajoče dele obraza pokrili s kožo, ki so jo z drugih delov njegovega telesa prinesli na obraz. Seveda ni bilo mogoče v ustih nadomestiti sluznice. Vsekakor je vspeh spričo strašnega spačenja, katero je tu povzročila poškodba, občudovanja vreden.

Dopisi.

Maribor. Mariborsko okrajno finančno ravnateljstvo razglša, da je oddati tobačno trafiko v Mariboru, Kovaški trg št. 1. Prošnje je vložiti na c. k. okrajno finančno ravnateljstvo v Mariboru najdalje do dne 24. novembra. Prednost imajo invalidi, vdove in sirote padlih ali umrlih vojakov. Natančnejši pogoji se izvejo pri okrajnem finančnem ravnateljstvu v Mariboru.

Maribor—Ptuj. Osební vlak, ki vozi med Mariborom in Ptujem ter pelje iz Maribora ob ½2. uri popoldne, je bil nekaj dni ustavljen. Od danes, dne 3. novembra naprej pa vozi zopet redno kakor dosedaj.

Jarenina. Umolknil je veliki zvon, eden izmed največjih zvonov naše krvaveče domovine. Brezdvomno največji zvon Slovenskih goric se je poslovil od nas na dan 18. oktobra 1916. Silobran domovine ga je poklical v obrambno službo, da bo pobijal sovražni naval in branil milo nam domovino Avstrijo. Tako milo, tako tožno je segal njegov poslavljajoči se glas v srca blagih Jareninčanov, kakor bi prosil: ne zabite me! Bil sem Vam zvest razglaševalec veselih in bridkih ur, vtisnite si moj glas med spomine svojega srca! Množica ljudi ga je spremljala na zadnji poti iz Jarenine, želeč mu vojni blagoslov v bojni črti, da bi pomagal kmalu streti vojno silo naših sovražnikov in bi razglasil njegov bron popolno zmago ljubljene domovine Avstriji!

Na holmu cerkvice stoji,
Vablivo zvonček v njej prizvanjal,
Premnogemu popotniku
Je mir in večno luč oznanjal.
Kako da zdaj več ne glasi,
Se vernikom ne oglašja,
V nevihte grozi nem ječi?
Molče domovja bol prenaša?
Oh vidim — doma silobran
Ga vzel je s cerkvice prijazne.
Da v bojni bron bo prekovan.
Pobijal nam sovraže razne,
Oj zvonček mili, Bog s teboj,
Srce se krči ob slovesu,
Le enkrat še doma zapoj,
Užitek sladki daj ušesu!
Globoko glas tvoj si v srce
Zapisal jaz bom med spomine,
Naj skoz življenje z menoj gre,
Še ko sveta neurje mine!
Ko smrtno pesem boš glasil
V obrambo Avstrije premile,
Da ljubi Bog s teboj bi bil
In strl sovražne vojne sile.

Josip Čonč.

Št. Ilj v Slov. gor. Kakor smo že poročali, je povodenj odnesla brod čez Muro pri »Murhofu« v Selnici. Tovarnar dr. Feuerlöcher je obljubil, da bo postavil nov brod, a do danes se še ni zganil. Radi tega je skoro docela zaprt promet čez Muro za občino Selnico in velike dele občine Ceršak in Št. Jakob. Prosimo okrajno glavarstvo, da naroči tovarnarju, da naj nemudoma zgradi nov brod.

Sv. Križ pri Mariboru. V nedeljo, dne 22. t. m. se je poročila voditeljica tukajšnje Marijine družbe Elizabeta Harih z vrlim mladeničem Matejem Fike od Sv. Duha na O. V. Zavednemu katoliško-narodnemu mlademu paru želimo v novem stanu prav obilo sreče!

Ptuj. Tukajšnji mestni magistrat je v svoji seji dne 25. oktobra sklenil, da bo izplačeval mestnim uslužbencem za drugo polletje 1916 draginjske doklade v visokosti 20%, za prvo polletje 1917 pa v visokosti 25%.

Ptuj. Pred dnevi je stal na straži pred tukajšnjim vojaškim skladiščem vojak, kateremu se je zmračil um v trenotku, ko je korakal mimo vojaški oddelek. Začel je klicati vojake na pomoč in streljati na nje. K sreči ni nikogar zvedel. Nesrečneža so prepeljali v Gradec.

Fala nad Mariborom. Na delavca tukajšnje elektrarne Antona Žgonč je padlo več vreč, napolnjenih s cementom in ga tako zasulo, da so ga morali drugi delavci izvlačiti izpod vreč. Zadobil je več težkih poškodb.

Sv. Kunigunda na Pohorju. Kmalu se bo zopet pričel šolski pouk. Mnogim posebno revnim staršem bo zelo težko v zimi pošiljati otroke v šolo, ker je obučeno silno drago in je že tudi nemogoče dobiti. To uvažujoč je c. kr. namestnika v Gradcu začela izdelovati in razprodajati cenečevlje za šolske otroke. Čevlji so lično izdelani iz močnega usnja z lesenimi podplati in stanejo po velikosti od 6—12 K. Priporoča se, da naročujejo starši te čevlje za svoje otroke. Šolsko vodstvo je radevoljno pripravljeno v tem oziru posredovati. Obenem se obrača podpisano šolsko vodstvo do vseh prijateljev mladine in šole z nujno prošnjo, da blagovolijo po svojih močeh darovati za uboge učence tukajšnje šole, da jim lahko preskrbi obutev za zimo in se jim na ta način omogoči obisk šole. Tukajšnje prebivalstvo je bilo vedno pripravljeno lajšati bedo in gorje bližnjemu, to so doka zale vse dosedanje zbirke, zato je šolsko vodstvo tudi prepričano, da bo ta prošnja našla odmev v marsikaterem srcu, saj se gre tukaj za domače otroke. Darovi se bodo v časopisju izkazali.

Marenberg. Dne 1. novembra je tukaj umrl okrožni zdravnik Jožef Appel, star 70 let. Ni se udeleževal političnega življenja, temveč je živel za svoj poklic. Bil je za uboge dober oče. Bog mu bodi plačnik.

Celje. Rodbino združnega revizorja Benj. Kuneja je zadel težek udarec: umrl je po dolgi, zelo mučni bolezni, ki si jo je nakopal na gališkem bojišču, v 21. letu svoje starosti edini sin Vladimir. Truplo so prepeljali v Rajhenburg, kjer se je vršil ob obilni udeležbi pogreb v četrti, dne 26. oktobra dopoldne.

Celje. Bivši dolgoletni zaslužni nadučitelj v Zalcu g. Ivan Kocuvan je obhajal v nedeljo, dne 29. oktobra svojo 80letnico. Bog ga živi še do skrajne meje življenja! — Hvaležni učenci in učenke iz Savinjske doline!

Maribor. Komisija, ki izdaja karte za moko, kruh, mast, maslo, sladkor in kavo, se ne nahaja več v poslopju mesne hranilnice, ampak v hiši zraven kino gledališča pri hotelu »Stadt Wien«, Hamerling-ulica.

Zadnja poročila došla v petek dne 3. novembra.

Najnovejše avstrijsko uradno poročilo.

Dunaj, 2. novembra.

Uradno se razglša:

Rumunsko bojišče.

Fronta generala kavalerije nadvojvode Karola: V prostoru južnovzhodno od prelaza Črvena veža smo zopet napredovali. Južno in južnovzhodno od Brašovega so avstro-ogrške in nemške čete, ki se borijo na sovražnem ozemlju, odbile sovražne napade.

Rusko bojišče.

V južni Bukovini in v ozemlju gore Capul uspešni boji za prednje postojanke. Fronta maršala bavarskega princa Leopolda: Nemške čete armade generalnega polkovnika pl. Terslyansky so vrgle sovražnika pri kraju Vitoniez (južnovzhodno od Solotvine) iz močne oklopne postojanke. Vjetih je bilo 22 ruskih čast-

nikov, 1500 mož, uplenjenih pa 10 strojnih pušk in 3 minski metači.

Italijansko bojišče.

Na Goriškem se je pričela nova italijanska ofenziva. Druga in tretja italijanska armada, ki ste se po zadnjih velikih bojih izpopolnili s svežimi četami, ste pričeli južno od Gorice napadati. Prvi splošni naval je odbit; hvala za to gre junaštvu naših čet.

Ko se je močan sovražni ogenj tekom predpoldneva dvignil do izredne srditosti, je pričela sovražna infanterija krog poldneva napadati.

V Vipavski dolini hoče baje sovražnik višine vzhodno od Vrtojbe zavzeti za vsako ceno. Sedem sovražnih brigad, ki so bile razpostavljene na ozkem prostoru, je bilo popolnoma odbitih.

Na severnem delu Kraške visoke planote se je kmalu po 11. uri dopoldne pričel ogromen sunek italijanske infanterije, ki je kmalu že pridobil prostora čez naše razstreljene järke; v obširnem protinapadu so vrgle naše čete Italijane zopet nazaj, vendar je ostala Lokvica v sovražnih rokah. Osemitalijanskih divizij se je udeležilo tega sunka.

Na južnem delu Kraške visoke planote smo kljub divjim sovražnim navalom obdržali vse postojanke.

Pri uspehu večerajšnje bitke imata odločujoč delež kranjski deželno-brambovski pešpolk št. 27 in priznan zahodno-gališki črnovojniški pešpolk št. 32. Polka sta sovražne navale stoje odbila in sta se obdržala v svojih postojankah proti veliki premoči. Tudi polki št. 41 in 11 zaslužita polno hvalo.

Mi smo vjeli čez 1000 mož ter uplenili 7 strojnih pušk.

Albansko bojišče.

Nespremenjeno mirno.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, podmaršal.

Najnovejše nemško uradno poročilo.

Berolin, 2. novembra.

Francosko bojišče.

Na severnem ozemlju reke Somme se je artilerijsko delovanje precej pomnožilo. Angleški sunek severno od kraja Courcellettes je bil lahko odbit. Francoski napadi na ozemlju Lesboeuf — Rancourt so prinesli sovražniku nekaj malih uspehov; severno od Morvala in na severno-zahodnem robu gozda Saint Pierre Vaso so bili v glavnem toda krvavo odbiti. Naše čete so kljub trdovratnemu francoskemu odporu vdrle v severni del kraja Saily.

Na desnem bregu reke Moze je prišlo opetovano do hudega artilerijskega ognja. Zlasti so napadli Francozi zelo hud artilerijski ogenj na trdnjavo Vaux, katero so naše čete, kakor je bilo določeno v povelju, zapustile že ponoči, ne da bi nas bil sovražnik motil; najvažnejše dele utrdbe smo poprej razstrelili.

Rusko bojišče.

Pri armadni skupini generala pl. Linsingen so vestfalski in vzhodno-frizenški polki pod vodstvom generalnega majorja pl. Dittfurtha zavzeli z naskokih ruske postojanke pri Viloniecu in južno od Vilonieca in sicer tiste ruske postojanke, ki so bile naprej potisnjene na levi breg reke Stohod. Razven velikih krvavih izgub smo ujeli 22 častnikov, 1502 moža ter uplenili 10 strojnih pušk in 3 metače min. Naše izgube so malenkostne. Dalje južno pri Aleksandrovki smo v dobro uspelem poizvedovalnem sunku vjeli 60 sovražnih vojakov.

V Karpatih uspešna podvzetja proti ruskim prednjim postojankam severno od Dornevatre.

Rumunsko bojišče.

Na sedmograški fronti je položaj nespremenjen. Rumunski napadi na zavezniške čete, ki so prodrle čez prelaza Altschanz in Predeal, so bili izjalovljeni. Vjeli smo 8 častnikov in 200 mož. Južno od prelaza Črvena veža se nadaljujejo boji, kojih potek je za nas ugoden.

Balkansko bojišče.

Od morja sem so Rusi brezuspešno obstreljevali Konstantino.

Macedonsko bojišče.

Srbski sunki ob kolenu reke Črne in severno od Nidže-Planine so bili odbiti. Na fronti reke Strume živahni boji na prednjih bojiščih.

Angleži proti miru.

Lord Rosebery je v Edinburghu imel govor, v katerem je rekel: Vojska je združila in zjednila angleško državo. Neodgovorno govoričenje o prenaplenem miru se mora grajati. Ako bi bil kateri ministar tako kratkoviden in strahopeten, da bi sklenil tak mir in se zanj nebesom zahvaljeval, gotovo bi na celnem svetu noben Anglež ne pritrjeval.

Tittoni odstopil.

Laški poslanik Tittoni v Parizu je odstopil, ker njegovo zdravje baje potrebuje milejše podnebje.

Ranjeni, padli in ujeti.

Pešpolk št. 47:

Ujeto moštvo:

Lašič Henrik (Čeljabinsk, Rusija); Leber Al., poddesetnik, Radgona (evak. bol. št. 3, Moskva, Rusija); Legenstein Alojzij, poddesetnik (Krasnojarsk, Rusija); Leitgeb Alojzij (Srjetsk, Rusija); Leitinger Leopold (Merv, Rusija); Linhard Janez (Rusija, Krasnojarsk); Lödler Alojzij (Srjetsk, Rusija); Lukšič Jožef (Rusija); Lavrine Jan z (Čeljabinsk, Rusija);

Majar Miklavž (Rusija); Markežič Jožef (Samara, Rusija); Majer Franc (Tjumen, Rusija); Midl Emanuel, Maribor (Čeljabinsk, Rusija); Močnik Anton, Maribor (Petropavlovsk, Rusija); Moder F., Radgona (Merv, Rusija);

Niš Franc (Srjetsk, Rusija); Nost Janez, (Krasnojarsk, Rusija); Nussmüller Friderik (Pavlovski, Rusija);

Ortan Karol, Gornje-Hoče, Maribor (Orenburg, Rusija);

Paliaga Dominik (Velluga, Kostoma, Rusija); Paskalin C. (Dimitrovsk, Rusija); Pečovnik Janez, desetnik, Maribor (Rusija); Pertot Janez (Morsansk, Tambov, Rusija); Pihler Henrik Jožef (Krasnojarsk, Rusija); Plakš Franc (evak. bol. št. 11, Moskva, Rusija); Platner Rudolf (evak. bol. št. 7, Moskva, Rusija); Pölzl Leopold (Pavlovsky-Posad, Rusija); Pomer Janez, Radgona (evak. bol. št. 29, Vladimir, Rusija); Porta Jožef, Selnica ob Dravi (Tjumen, Rusija);

Ratkohl Jožef, Radgona (Krasnojarsk, Rusija); Rat Alojzij, Radgona (Krasnojarsk, Rusija); Jožef Reicher (Lebedjan, Rusija); Riecko Jurij, Maribor, (Krasnojarsk, Rusija); Robia Franc (Krasnojarsk, Rusija); Rus Rudolf (Jalutorovsk, Rusija); Rup Janez, desetnik, Radgona (evak. bol. št. 18, Moskva, Rusija);

Saringer Anton, Radgona (občinska voj. boln. Moskva, Rusija); Schober Janez, četovodja (Rusija, Lebedjan); Schweinzger Leopold (Krasnojarsk, Rusija); Schwitter Karol (Krasnojarsk, Rusija); Fr. Schwindsackl (Sengilej, Rusija); Simonič Franc, (evak. bol. št. 36, Kaluga, Rusija); Spari Jožef (ev. bol. št. 42, Rjezan, Rusija); Stein Alojzij (Rusija, Sadrinsk); Stiebl Franc, (Krasnojarsk, Rusija); F. Stigler (Perolovsk, Syr-Darja, Rusija); Strgar R., (Kurgan, Rusija); Supan Anton (Rusija);

Tauschmann Franc (Čita, Rusija); Temmel F., Radgona (Kara-Kalla, Rusija); Tieber Janez (Rusija, Merv); Tomažič Janez (Orenburg, Rusija); H. Toplak, Sv. Lenart, Maribor (Merv, Rusija); Toth Anton (Krasnojarsk, Rusija); Trpin Jakob, Maribor (Merv, Rusija);

Ulj Konrad (Petropavlovsk, Rusija); Wagner Rupert (Srjetsk, Rusija); Weiss Fr., Maribor (Krasnojarsk, Rusija); Winkler Alojzij (Rusija, Krasnojarsk); Wippel Florijan (Vilovsky, Rusija); Wolf Anton (Krasnojarsk, Rusija); Žitka Alojzij (Sengilev, Rusija).

Pešpolk št. 27:

Ranjeni častniki:

Kočar Benon, praporščak.

Ujeto moštvo:

Jaunik Franc, četovodja, Maribor, Rošpoh (Čistopol, Rusija);

Kaleb Jurij, Konjice (Osa, Perm, Rusija); Kodrič Jožef, poddesetnik, Maribor (Proskudskoje, Rusija, Tomsk); Koler Jožef, Radgona, (boln. št. 34, Kaluga, Rusija); Komar Lovro (Italija); Konečnik Šimon, Mozirje (Kazamov, Rjezan, Rusija); Kumpič Rudolf (Tver, Rusija);

Legenstein Jožef, Radgona (Alessandria, Italija); Leitgeb Ferdinand (Voronež, Rusija);

Marko Franc, Maribor (Čita, Rusija);

Ogrizek Jakob, desetnik, Kostivnica (Tambov, Rusija);

Paderič Jožef, Radgona (Italija).

Vouk Mihael, celjska okolica (Kvalinsk, Rus.);

Pušenjak Mihael, poddesetnik, Ljutomer (Rusija);

Domobranski pešpolki št. 4:

Ujeto moštvo:

Golob Vinko, Sv. Marjeta, Maribor (Rusija);
 Grebenšek Franc, Slovenjgradec (Rusija);
 Jezak Janez, Slovenjgradec (Rusija);
 Konečnik Simon, Mozirje (Kazimov, Rjezan, Rusija);
 Kovač Jakob, Dol (Rusija);
 Prelog Janez, Ljufomer (Rusija);
 Robar Rupert, poddesetnik, Maribor (Rusija);
 Sevšek Vinko, Sv. Janž na Vinski gori;
 Stakne Marko, Slovenjgradec (Rusija);
 Tratnik Peter, Vuzenica (Rusija);
 Valher Janez, poddesetnik, Maribor, Boč (Rusija);

Razni:

Ujeto moštvo:

Abram Jožef, 14. črnovojniški bataljon, Brežice (Sarapul, Rusija);
 Držečnik Luka, 11. črnovojniški polk, Slovenjgradec (Jaroslav, Rusija);
 Funkel Franc, 14. črnovojniški bataljon, Sv. Rupert, Celje (Rusija);
 Gosnik Anton, 3. poljski lovski bataljon, Selnica (Rusija);
 Hiro Franc, Radgona;
 Krašek Janez, desetnik, Sv. Kristof, Celje;
 Lesjak Maks, Slovenjgradec (Kazan, Rusija);
 Müller Avgust, Marenberg (Rusija);
 Ogorevc Karol, 14. črnovojniški bataljon, Brežice (Elabuga, Rusija);
 Podgoršek Franc, pešec;
 Sever Jožef, ptujška okolica;
 Tkalec Stefan, poddesetnik, Sv. Vid, Celje (Perovsk, Rusija);
 Urleb Jožef, Sv. Primož, Celje (Rusija);
 Voršič Franc, Ptuj (Perovsk, Rusija);
 Žnidarič Franc, ptujška okolica (Rusija).

S. Friedrich,

trgovca v Ptuj, kupuje

proti takojšnjemu plačilu v gotovini po najvišjih cenah

vinski kamen, suhe jedilne gobe,
 sveže svinjske kože, svinjske ščetine,
 in konjsko dlako.

IZDELOVANJE

raznovrstne cerkvene oprave, kot oltarjev, kipov, vojnih spominskih plošč, kakor tudi prenovljanje istih ohranite po končani vojski našemu slovenskemu umetniku podobarju in pozlatarju

Ivanu Sojč

Maribor, Reiserjeva ulica št. 26.

URE

Točna postrežba

Velika zbirka ur, dragoceni, srebrni in optični, po vsaki ceni.

Tudi za obroke. - Nastr. senk zasloni. - Gramofoni 20-200 K

Niklasta remont-ura K 8-60
 Prestas srebrna ura K 7-
 Original omega ura K 24-
 Kuhnjska ura K 10-
 Budilka niklasta K 5-
 Porocni pristani E 2-
 Srebrna veržice K 2-

Vedleto jamstvo.

Nasl. Dietfinger
Theod. Fehrenbach

urapr in odalar
MARIBOR, Gosposka ul. 25
 Kupujem zlatelno in srebro.

Deklica, šole prosta, od poštenih staršev, se vzame k enemu otroku. Več se izve pri gospe Krošl, v Koroški ulici št. 31. Maribor, vrata 5. 528

Učenec

Močnega učenca sprejme mizarški mojster v Kaiserjevi ulici št. 18. Maribor.

Gospodična večja slov., hrvaškega in nemškega jezika, izprašana učiteljica za meščanske šole, večja trgovske korespondencije in knjigovodstva, išče primerne službe. Dopisi A. P. Lenaugasse 20, Maribor. 505

Kuharica, vajena vsacega dela, ki je že 10 let služila v župnišču, išče zopet službe v kakšnem župnišču. Naslov: Alojzija Weinhardt, Dobrna pri Celju.

Kupujem

kožo ovč, koz, rumen čebelnj vosek, suhe gobe in svinjske kože po najvišjih cenah T. Braun, Maribor, Koroška cesta 13. 666

Seno in slamo

kupuje Zadruga v Račah. 646 d

Zahvala.

V bolezni in smrti gospe

Ivane Serne

so izkazali razni sorodniki, znanci in prijatelji veliko ljubezni in sočutja do pokojne. Izrazam tem polom vsem tem cenjenim osebam iskreno zahvalo. Po sebnosti zahvalo pa sprejmite prečastita gospoda duhovnika, zlasti preč. g. župnik Bračič za lepe nagrobne besede, gospodične Alojzija Hleb, Ela in Anica Gornjak za potrpežljivo postrežbo, darovalci lepih vencev ter cenjene spremljevalke in spremljevalci blage pokojne na potu k večnemu počitku.

Franc Serne

Stev. 29955.

Razpis službenih mest.

Sprejmejo se pazniki in vodje postaj za pobiranje užitninskega davka na meso, vino, mošt in sadjevec.

Za pobiranje užitninskega davka na meso, vino, mošt in sadjevec za leto 1917 in nadaljna leta bo sprejetih 45 paznikov, 110 vodij postaj in revizorjev. Plače so:

Za paznika:	Za postajevodjo:
V 1. in 2. službenem letu 1000 K	1200 K
" 3. " 4. " 1100 K	1300 K
" 5. " 6. " 1200 K	1400 K
" 7. " 8. 9. " 1300 K	1500 K
" 10. " 11. 12. " 1400 K	1600 K
" 13. " 14. 15. " 1500 K	1700 K

letne pače; revizorji dolijo začetno plačo 1800 K ter 3 službene starostne doklade vsaka po 200 K po dovršenem 3. oz. 6. in 9. službenem letu, za potovanje po železnici III. razred železnice ter 10 K dnevščine; vrhutega dobijo vsi nameščeni; od slučaja do slučaja od deželnega odbora odmerjene draginske doklade, ki znašajo tačas za neoženjene 210 K, za oženjene z enim ali dvema otrokoma 300 K in za oženjenega, ki ima več kakor dva otroka 360 K. Ako je postajevodja v položaju, da se nastani na način, ki bi odgovarjal namenu, pisarna v njegovem lastnem stanovanju, se dobi tudi stanarinski prispevek, kateri se določi od slučaja do slučaja.

Vsak postajevodja ali paznik mora položiti varščino (kavcijo) v znesku 100 K; varščino lahko plača tudi v obrokih, vendar se vloži varščina v kako hranilnico še le tedaj, ko je bil vplačan zadnji obrok.

Prosilci morajo vložiti tozadevne prošnje najdalje do 10. novembra 1916 na štajerski deželni urad za pobiranje užitninskega davka v Gradcu, deželni dvorec. Prošnjam je priložiti prepis spričeval o dosednji uporabi, krstni list, domovnico in potrdilo od zdravnika o prosilčevem zdravju. V prošnji se mora navesti tudi znanje jezikov. Prosilec se naj osebno predstavi samo tedaj, ako se to posebej zahteva.

Prosilci, ki so še neuki v zadevah pobiranja užitninskega davka, se morajo, predno so končno veljavno sprejeti, podvreči na lastne stroške šestdnevniemu pouku in morajo nato napraviti izpit. Gradec, dne 24. oktobra 1916.

(20 Kienr.) Od štajerskega deželnega odbora.

Iščem sorodnike,

ker mi je padel moj edini sin in otrok Alojzij, sem sedaj sam in želim sprejeti za svojega kakega mojega sorodnika, ki bi tudi po moji smrti bil moj in moje žene dedič.

Simon Doško,
 kmet Kamnica pri Mariboru.

Hlapca, 16-17letnega za postrežbo 4 glav goveje živine išče vinarska šola v Burgwaldu pri Mariboru. Mesečna plača 20 K. 678

Pristno laneno olje in firnež iz lanenega olja kupuje od 1 kg naprej vsako množino za ceno 8 K 1 kg. H. Billerbeck, Maribor, Gosposka ul. 19. 685

SIROLIN "Roche"

Prsne bolezni, oslovski kašelj, naduha, po influenci.

Kdo naj jemlje Sirolin?

1. Vsak, ki trpi na trajnem kašlju. lažje je obvarovati se bolezninega je zdraviti.
2. Osebe s kroničnim kašljem bronhijev, ki s Sirolinom ozdrave.
3. Vadušljivi, katerim Sirolin znatno olahča naduha.
4. Skrofuzni otroci, pri katerih učinkuje Sirolin z ugodnim vspehom na splošni počutek.

Se dobi v
 vseh lekarnah
 & K. 4.-

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru

Brzjavni naslov:
 Cirilova tiskarna
 Maribor

sprejema vsa v tiskarsko stroko spadajoča dela kakor: časnike, knjige, brošure, stenske in druge koledarje.

Za vč. župniške urade spovedne in misijonske listke s črnim, rdečim ali modrim tiskom, uradne zavitke z natisom glave ter razne oznanilne napise. Za slavne občinske, šolske in druge urade uradne zavitke, oznanila, napise, razglase, plačilne predpise, prejemne potrdila itd. Za obrtnike in trgovce pisma, zavitke, okrožnice, račune, opomine, menice, cenike, dopisnice, naslovnice, letake in lepake s črnim in drugobarvnim tiskom. Za posojilnice, zadrage in društva: pravila, zapisnike, pristopnice in sprejemnice, letna poročila, računsko zaključke, društvene znake, vabila itd.

Trgovina tiskarne sv. Cirila

MARIBOR, v lastni hiši Koroška cesta št. 5

prilaga svojo veliko zalogo raznega papirja, peresnikov, peres, škaltijc za peresnike, svinčnikov, radirk, kamenčkov, tablic, črnih, zavrtkov (barvanih in belih, v vseh velikostih), trgovskih knjig, noticov, pismenega papirja v mapah in škaltijah, razglednic, itd. — Svete podobe (male, velike in stenske), razpela vseh velikosti, molitveniki, moleki, svetinje, škapulirji. — Štampilje za urade in dr. — Postrežba točna in solidna.

Suhe gobe, vinski kamen, med, vosek,
kumno in janež, ter sploh vse deželne
pridelke

kupi veletrgovina

Anton Kolenc, Celje,

istotako tudi vsako množino raznovrstnih praznih
vrec in sodov.

Ivan Ravnikar

NA **DEBELO!** trgovina špecerijskega, kolonijal-
nega blaga barv in zaloga mine-
ralnih voda NA **DROBNO!**

CELJE — Graška cesta šte. 21

kupuje po najvišji dnevni ceni vinski kamen,
kumno, janež, pristno strd in vosek.

Preselitev.

Usojam si p. n. občinstvu naznaniti, da sem
preselil svoj fotografski zavod iz hiše št. 15 Trža-
ška cesta Maribor v lastno hišo šte. 28, Tržaška
cesta nasproti deželni bolnišnici. Se priporočam za
obilen obisk.

614

Adolf Skušek, fotograf.

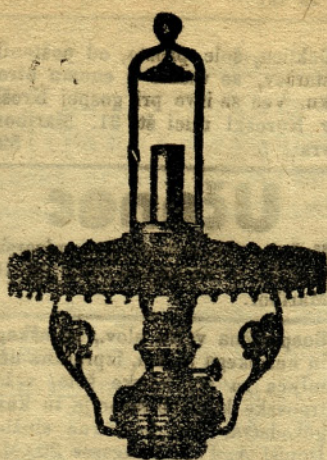
Umetni **SIDA** je štirikrat cenejši kot pravi med ter bolj
redilen nego meso in jajca. Rabi se kot ma-
ža na kruh, za pecivo in močnata jedila, pospešuje prebavo, lajša bri-
pavost, zapoko, zasliženost, obenem pa tudi krepi itd. Poskus Vas
prepriča o ispravnosti umetnega medu! Zavojček velja 35 vin. Naroča
se pri: Josip Berdajs, Ljubljana Zeljarska ulica šte. 13.
Po pošti se pošilja najmanj 12 zavojčkov za 4 krone.

OBČINSKIM URADOM

se naznanja, da ima tiskarna sv. Cirila v
Mariboru zopet na razpolago **Prošnje** in
Potrdila za klanje telet in mlade živine.

MUZEJ

Slov. zgodovinskega društva,
Maribor, Koroška cesta 10.
Darujte zanj vse zgodovinsko važne
predmete, osobito vojne spomine.

Edina štajerska steklarska narodna trgovina

Na debelo!

Na drobno!

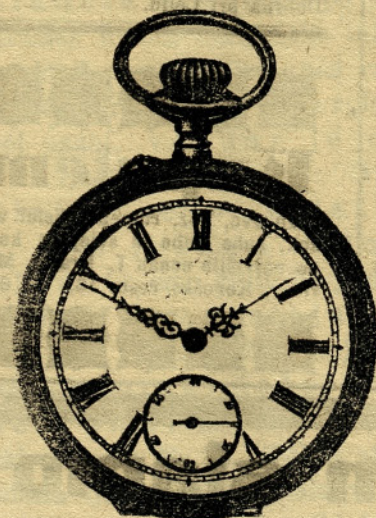
FRANC STRUPI :: CELJE
Graška cesta

priporoča po najnižjih cenah svojo bogato zalogo steklene in por-
celanaste posode, svetilk, ogledal, vsakovrstnih šip in okvirjev za
vodobe. — Prevzete vse steklarske del pri cerkvah in stavbah.

Najsolidnejša in točna posrežba.

Ure! Ure!

V veliki izbiri in po nizkih cenah.

Srebrne ure za fante od 7 K

Srebrne ure damske od 8 K

Srebrne verižice od K 2 40

Sreb. verižice damske K 3 60

Zlate damske ure od 26 K

Za vsako uro se jamči!

Precizijske ure, Schaffhausen,
Zenith, Omega, Eterne

Očala: Za kratkovidne nova,
zbojčana stekla.

Franjo Bureš Maribor

urar, zlatomer in očalar,

Tegetthofova cesta 39. Prvi urar od glav. kolodvora.

Altarno sliko ali eno cerkev brezplačno

(le za povrnitev režijskih stroškov) poslika
umetnik in propagator cerkvene umetnosti. Po-
drobna pojasnila daje uredništvo »Reuve pro umeni
crkveni« Praga-Vinogradi, Krameriova 10. Česka.

Kdor hoče jabolka

dobro prodati, vpraša naj pri Jos. Šerec Maribor,
Tegetthoffstrasse, trgovina s špecerijo in deželnimi
pridelki.

641

Gobe. Gobe.

Kupim

vsako množino **lepo posušenih gob** (glo-
bani) po najvišji dnevni ceni. V prvi vrsti **kravše**
ali prave globanje, potem **posušene turke**,
brezovke, žemljariče, jelenovke, bodičarice ali
rumene ježovke, medvedove tace, laške lesičke,
navadne rumene (zlate) lesičke, sivke, pečenice,
golobarke, štorovke i. t. d. sploh vse užitne gobe.

Trgovci in nabiralci gob, ki bi se zanimali za
nakup oziroma nabiranje gob, naj pišejo na »Eksport
gob« v Konjicah št. 62, Štajersko. — P. S. Pridem
na zahtevo v vsak kraj, da podučim nabiralce in
trgovce o nabiranju in nakupu raznih vrst.

676

Knjigarna, umetnine in muzikallije.

Goričar & Leskovšek
Celje

trgovina s papirjem, pisalnimi
in risalnimi potrebščinami na
debelo in drobno, priporoča:
trgovcem in preprodajalcem
velikansko izbero dopisnic
XX po raznih cenah. **XX**
Za gostilničarje:
Papirnat servijete vsled
novih predpisov namestnje v
Gradcu po zelo nizkih cenah.

Spodnještaj. ljudska posojilnica v Mariboru

reg. zad. z neom. zav.

Hranilne vloge

se sprejemajo od vsakega in se obrestujejo. navadno po 4 1/4 %, proti trimesečni odpovedi po 4 1/2 %. Obresti se pripisujejo k kapitalu
in 1. julija vsakega leta. Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje kaj prekinilo.

Za maloprodajo po pošti: se pošilja hranilne knjižice 9 1/2 % in razpolago. Rentni davek plača posojilnica sama.

Posojila se dajajo

na vknjižbo, na osebni kredit in na zastavo vrednostnih listin pod zelo ugodnimi pogoji. Posojila se dajajo na rok ali na dan. Posojilnica ima tudi na razpolago domače hranilne nabiralnike.

Uradne ure se vodijo redno od 9. do 12. ure dopoldne in od 2. do 5. ure popoldne. V uradni urah se sprejemajo
in izplačuje denar.

Uradne ure

Pojasnila se dajajo in prošnje sprejemajo vsak delavnik od 9. do 12. ure dopoldne in od 2. do 5. ure popoldne.

Posojilnica ima tudi na razpolago domače hranilne nabiralnike.

Stolna ulica 6 (med Glavnim trgom in stolno cerkvijo.)

Ljudska hranilnica in posojilnica v Celju

regist. ovana zadruga z neom. zavezom.

Obrestuje hranilne vloge na

4 1/4 %

od dneva vloge do dneva vzdiga.

Rentni davek plača posojilnica sama.

Daje posojila

na vknjižbo, na osebni kredit in na zastavo
vrednostnih listin pod zelo ugodnimi pogoji.

Prošnje za vknjižbo, dela posojilnica brez-
plačno, stranka plača le koleke.

Uradne ure

za stranke vsak delavnik od 9. do 12. ure
dopoldne.

Posojilnica daje tudi domače hranilnike.

v lastni hiši (Hotel „pri belem volu“) v Celju. Graška cesta 9, I. nadstr.